

ref

lőtt délelőtt a Berlin katonai löszerraktárak a levegőbe röptették.

olyan nagy volt, hogy negyed számos házának a robbanást közelében szedődött. A romok alól halottat húztak ki. Ezen helyen voltak robbanás.

egy külföldi diplomata ösif.

érkezett jelenések szemérmes vezérek székét állítottak fel. Itt felé egyre hatalmasabb ülést. Ezek a vésztörvények titokban egész hoztak, amelyek közül is hajtottak. Abban bring meggyilkolásának nyer, feltehető lesz, az ellentörvényeséte alapján követék elia, Franciaország és a fő demarsa Berlinbe a gyanasítások miatt.

A francia lapok elemet sajtót, amely a Schleicher-ügyre vonatkozó helyen kis betűkkel ismételt nyilván utasítások között.

ország és az Egyesült demarsot intézben a külügyminiszterhez.

hogy a kormány társzülésektől, ez a kiem akadályozta megint, hogy a rádió-antennák mesélve egy idegen nagyval-Schleicherrel.

megyei szervezetek a parlamenti csoport Mihalache holnap a pártjának ottani köllön.

A falusi kérdőívek sti értekezleten a ügyét tárgyalták. ket készítették, me tti valamennyi szer

A kérdőíven a gazdasági, pénzügyi, viszonyairól stb. viszonyairól. A kitöltött kérdőíveket fogja kérti széleskörű tanulmányt fogja a párt tökéletes a falusi lakosság kezlet a párt or augusztus 13-ára et után Potarca hogy a párt ottani köllön.

Averescu teleplez? vasárnap Brasoviségének felavatartani és ez alkalomertetni fogja a politikai válság körül latban az Indrep a marsal egy tartózkodik és zott arról, hogy tartani vasárnap.

as a várnál. Teg-Marosán Monostor telj szekerével oly az uon átsza. ad 1 éves nagykapó a helyszínen ki-megindul.

és lapoknál. Baran L. Pop 77

77

77

77

77

77

77

77

77

Taxa postală plătită în num. No. 224713-329. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 18. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lei. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél-évre 12, egészévre 24 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánágyorsági ország egyetlen napilapja. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

ZSIDOPOLITIKAI NAPLAP

Bermetetlen leveleket nem fogadunk el. Kétszázötven megérkezett és visszaküldését nem vállaljuk. Szerkesztő dr. Maros Ernő. Felelős szerkesztő János Ferenc. Bukaresti szerkesztő Kézessy Ernő, Str. Matei Milcu 6. Vasárnap, 1934 július 8. 5694. ÉV TAMUSZ 25. XVII. ÉVF. 150. SZÁM.

Cáfolják Göring meggyilkolását és Schacht dr. lemondását

Göbbels árulása juttatta hóhérré Röhmt, Schleichert és a többi rohamosztagos vezéreket, de az árulás sem tudta megakadályozni állása megrendülését

Szabdlábrahelyezték Papen munkatársait. Hitler gyanus tengeri utra indul a norvégiai partokra. Kétszázharmincezerrel emelkedett az agrármunkanélküliek száma. Megrendült a két legnagyobb német vállalat. Teljesen megbénult a német textilipar

Pár napon belül biztosra veszik a márka katasztrofális zuhanását

Berlin, július 7. A június 30-i véres események óta Hitlerék, ismert alantas mód-szerűen egyebet sem tesznek, mint cáfolnak. A cáfolatok egy tekintélyes része azóta valóban bizonyult, úgy, hogy a német kormány által kiadott újabb cáfolatok ismételtlen csak fenntartásokkal reagizálhatjuk. A tegnapi hírek közül

a német kormány főleg Göring meggyilkolásának hírére, valamint a berlini löporraktár felrobbanását cáfolja. E cáfolatokkal egyidejűleg a német távirati iroda Schacht dr., a Nemzeti Bank elnökének lemondását és Faulhaber müncheni bíboros hatósági őrizetbe vételét vonja kétségbe.

Ellenben nem cáfolja immár a német kormány Papen lemondását, amelyet három napon keresztül szintén állandóan cáfol.

Nem cáfolja továbbá Göbbels állásának megrendülését,

sőt azt sem, hogy a propagandaugyi minisztériumban házkutatás tartottak. Papen és Hitler mérközése a lemondás után is egyre élesebb formát öltött. A tegnapi nap folyamán a volt alkancellár brüsszeli formában kért magyarázatot Hitleről, miért lövette főbe és vádolta meg árulással a környezetéhez tartozó és hozzá közel álló férfiakat, amikor legjobban tudomása szerint azok teljesen ártatlanok voltak. Követelte, hogy komoly adatokkal bizonyítsák be a kivégzettek bűnös-ségét.

Papen erőteljes fellépésének egyelőre annyi az eredménye, hogy von Tschirschkyt, Papen volt hadsegédét, akinek főbelleveletéről az első órákban hír jött, Von Savigny, valamint Von Gillinger és Margerete von Stotzinger szabadlábra helyezték, miután bebizonyosodott, hogy nem tartottak fenn összeköttetést az összeseküvökkel.

Ez a hír első pozitív jele annak, hogy von Papen helyzete konszolidálódott, mert Sschirschky, Savigny és Margerete von Stotzinger az alkancellár belső munkatársai voltak.

A szabdlábrahelyezések nagy feltűnést keltettek, amelyeket úgy fognak fel, mint Hitler súlyos kudarcát és békülési kísérletét Papennel szemben.

Párizsból érkező hírek szerint csütörtökön minisztertanács volt, amelynek célja a rohamosztagos vezetők újabb részével szemben alkalmazott kivégzések törvényesítése volt. Ez megtörtént, a polgári miniszterek azonban szóvátették Schleicher tábornok, báró Klausner, Bose és Jung megöltetését és ekörül súlyos jellegű vita támadt.

Papen a csütörtöki minisztertanácsban nem vett részt, bár Hitler meghívására

odajött, de a minisztertanács előtermében Hitlerrel egynegyed óráig tartó heves vitát folytatott, majd eltávozott. Hitler ezután Hindenburg tanácsára Papent új-ból megpróbálta belevonni a tanácskozás-ba, de az alkancellár ellenállását nem lehetett megtörni.

Párizsban meg vannak győződve arról, hogy Papen helyzete súlyos, szabadon mozog ugyan, de állandóan figyelik.

Bécsben arról is tudnak, hogy a német események második napján Papent tényleg meg akarták ölni, hiszen Göring hosszú ideje törekszik az alkancellár megbuktatására és lábalól való eltételére.

Vasárnap az őrizet alatt lévő Papen alkancellári palotája felé már úban volt az a rohamosztag, amelyet Göring küldött, hogy Papennel egy végezzen, mint Schleicherrel. Erről azonban tudomást szerzett Blomberg hadügyminiszter, kinek Hindenburg elnök tábornagi minőségében szigorú parancsot küldött, hogy védje meg Papent, Blomberg két gépfegyveres századot küldött ki és az körüljárta az alkancellári palotát. Ennek az intézkedés-nek köszönhető Papen megmenekülése.

Visszarendelik az összes német követeket Berlinbe

Mialatt a német kormány erőlyesen cáfolja, hogy Luther washingtoni nagykövetet visszahívták Berlinbe, hága diplomáciai körökben azt a pozitív forrásból származó hírt lanszírozzák, hogy rövidesen, néhány napon belül összes visszarendelik Berlinbe Németország összes követeit.

A követ-konferencián a birodalom fontos életkérdéseiben is meg fogják hallgatni a követek véleményét.

Ez a hír arra világít rá, hogy a német belső és külső helyzet a legteljesebb valóságban van. Az államok életében a követek általános visszarendelése csupán háberu, vagy végső katasztrofális helyzetben szokott megtörténni.

Még szenzációsabban látszik az a közvetlen berlini forrásból érkező jelentés, mely arról számol be,

hogy Hitler a jövő hét folyamán a Deutschland církáló fedezetlen, von Blomberg hadügyminiszter kíséretében norvégiai parlamenti utra indul.

Ennek a híradásnak gyanus jelentősége van. Vagy azt jelenti, hogy Hitler ezzel az utazással uralma stabilitását akarja dokumentálni, vagy hogy idegei annyira felmondták a szolgálatot, hogy kénytelen kéjtutazzással enyhíteni sötét lekiismerete lázongását.

A kormány hivatalos cáfolata ellenére, mely szerint Németországban semmiféle harc nem folyik, több prágai lapnak a határvidékről érkező jelentései szerint Bajorországban nem megy simán a rohamosztagosok lefegyverzése és szabad-ságuk küldése.

Egész osztalog vonultak ki a hegyvidék erdőibe és el vannak határozva arra, hogy felveszik a harcot az ellenük kivezényelt csendőrséggel és Reichswer-osztalokkal.

Néhány osztalognak sikerült osztrák területre lépnie, ahol átadták fegyvereiket a segédrendőröknek.

Ezzel a hírral egyidejűleg Lutze, a rohamosztagosok új vezérkari főnöke, az Angriff című lapnak adott intervjújában kijelentette, hogy a rohamosztagosok számát lényegesen csökkenteni fogják, ami amellet bizonyít, hogy a rohamosztagosok legnagyobb része teljesen megbizhatatlan a kormány számára.

Egyidejű berlini jelentés szerint Erich Honstein kommunista vezér, akit a Reichstag égése után tartóztattak le, tegnap cellájában felakasztotta magát, ami hitlerista nyelven annyit jelent, hogy agyonlőtték.

De jelentheti azt is, hogy így akár elmenekülni ama nehézség elől, amelyek egyre hatalmasabban tornyosulnak eléje.

Az a körülmény, hogy von Blomberg tábornok hadügyminiszter kíséretében utazik, azt bizonyítja, hogy Hitler a Reichswehr közvetlen felügyelete alatt áll és még tengeri utra sem mehet egyedül.

Egyidejű berlini jelentés szerint a svájci sajtóval szembeni németországi intézkedések retorziójaképpen, Svájc területéről tízenegyre napra kitiltotta az Angriff, a Berliner Bözzenzeitung és a Völkische Beobachter című lapokat.

Aki saját műve által vesz el a németországi eseményekkel kapcsolatban a Dimineața című nagy bukaresti lap Pimen moldvai metropolitát is megszólaltatja. A moldvai metropolita nagy megépődésének adott kifejezést a németországi események fölött.

A társadalmi megrázkódtatás korát éljük, amelyek spontaneitásuk mellett rendkívül érdekesekek is — mondotta a metropolita —, de sohasem gondoltam arra, hogy valaki a saját műve által veszzen el, mint ahogy von Hitler elveszt. A magasrangú pap kijelentette, hogy a németországi események túl embertelenek (Folytatás a 8-ik oldalon).

Mi lesz a Saarvidékkel?

A német események a Saar-vidéken nagy emóciókat keltettek. Hitlerék, akik uralomrajtásuk előtt és később is óriási agitációt fejtettek ki ezen a területen, kétségtelenül sok hívet is szereztek, főleg a tisztviselők és a közeposztály köreiben, akiknek tejjel-mézzel folyó Kanaant ígérték a népszavazásnak Németországra kedvező elintézése után. Most azonban, hogy fordult a kocka és Hitler uralma nagyon is problematikussá lett, a kampószerkesztések a Saar-vidéken elhallgattak. Annál bátrabban lépnek fel a progresszív elemek, elsősorban a szocialista munkások, akik Saarbrückenben, mint ismeretes, óriási tüntetést rendeztek a németországi terror ellen.

G. A. Knickerbocker, a kiváló amerikai újságíró, alábbi cikkében ismerteti a saarvidéki helyzetet:

A Saar-terület egészen kicsiny ország, amely Franciaország és Németország között terül el. Azonban ez a kicsiny ország 16 milliárd tonna kőszén fölött rendelkezik. Hatszázhuszonháromezer lakosa az eddigi diszpozíciók szerint a jövő évben fog szavazni afölött, vajjon vissza akar-e csatlakozni a zavaros viszonyok között élő német birodalomhoz, vagy nem akar maradni mai állapotában. Ettől az eredménytől függ majd bizonyos ideig Európának a sorsa. Ha megmarad a hitleri rezsim és ők Németországra szavaznának, akkor a Hitlerék által olyan gyakran hangoztatott „Saar-háború” elmarad. Ellenben már most éreztetik, hogy abban az esetben, ha a titkos szavazás nem hozna sikereket számukra, a legbestiálisabb és legatlantozosabb belső háborúra van kilátás.

Mit érténne, ha újabb francia csapatok szállának meg a Saar-vidéket és ha olyan helyzet állana elő, hogy a francia katonáknak ésszel kellene a tömeg közé lőniük?

Európa minden nyugtalansága koncentráldódik a Saar-vidéken. Ez már nem is francia-német probléma, hanem olyan konfliktus, amely a német belpolitikára tartozik. A kérdés: Hitler melé álljanak-e, vagy Hitler ellen?

Amikor a versaillesi szerződést megkötötték, Hitler senki nem ismert. Amikor lefektették a Saar-területről szóló paragrafusokat, akkor Hitler még csak egy altiszt volt, aki Münchenben pártalakítási tervekkel foglalkozott kétségbeesztő körülmények között. A Saar-vidéket a franciák kárpótlásul szállották meg és pedig azért, mert a német hadsereg Észak-Franciaországban elpusztította a háború során a kőszénbányákat. Az volt a terv, hogy a Saar-vidék Franciaországgal egyetlen vám és valutaegységet alkosson és a Népszövetségnek egy bizottsága rendelkezzen ennek a területnek közigazgatása fölött. Hárommillió aranymárkért Németország mondjon le a kőszénbányákról. Tizenöt év múlva azután a nép döntson afölött, hogy hová akar tartozni.

Ha Németország javára döntenének, akkor Franciaország tartozik visszaadni a birodalomnak olyan áron a kőszénbányákat, mint amilyent egy francia, egy német és egy semleges delegátusból álló bizottság állapít meg. Mind azok a saarvidéki lakosok, akik a béke megkötése alkalmával ott laktak és akik a szavazat napján már betöltötték huszadik életévüket, szavazni fognak a statusquo, a Németországhoz va-

VILAG TÜKRE

ló visszatérés, vagy a Franciaország által történő annexió mellett, vagy ellen.

1933 januárig a szavazás eredménye nem volt kétséges. Az egész Saar-vidéken alig van több nyolcezer francia bányakamuzottnál, ezen felül még néhány francia familia él ezen a vidéken egyébként mindenki németül beszél. Minden német ezen a területen: az építkezés, az étlap, az atmoszféra.

Tíz perere innen azonban már francia hotelekben száll meg az ember, francia életet lát és érez. Két világot választ el egy lépés: a latint és a teuton.

1930-ban Stresemann megtudta győzni Briandot. Elérte a Rajna balpártjának kiürítését és megállapodott a Saar vidék békés elítésésében. Közben azonban Stresemann meghalt.

Három évvel később Hitler birodalmi kancellár lett és ezzel a százszázalékos német saarvidéki lakosság két ellenséges táborra oszlott. Ma sem gondolnak Franciaországban arra, hogy a Saar-vidéket bekebelezzék, ezt nem is akarják Párizsban éppoly kevésbé, mint ezen a területen. Ebben a status-quoert a munkások és dolgozó polgárok ezrei küzdenek. Szociáldemokraták szabad gondolkodók, katolikusok, kommunisták, atheisták, orthodox zsidók, mindazok, akiknek vesztényvalójuk van ha a harmadik birodalom alattvalóivá válnak, egyeznek abban, hogy a mostani állapotot fenn kell tartani és nemzetközi kormányt kell követelni. Azelőtt tíz közül kilencen Németország mellett szavaztak volna. Franciaországot továbbra sem akarják, de Hitler — még kevésbé.

A választási harcok elkeseredettek, energikusak, kétségbeesettek. A kampós keresztetek „arúlnak, hazafiatlan gazembereknek, haszonlesőknek” bélyegzik az ellenfeleket. És fenyegetőznek a leszámlással. A Hitler-ellenesek viszont azt mondják, hogy egy hitleri Saar-vidék kész pokol lenne és így a status-quot fenn kell tartani mindaddig amíg Németországban visszaállítják a szabadságjogokat.

A Saar-vidék hatvan százaléka katolikus. A birodalmi kormány a katolikusok ellen olyan akciókat indított, amelyek, mint a legutóbbi események is mutatják, nem nagyon kedvezőek Hitlerékre. Klausener, Schmidt és a katolicizmus egyéb nagyfejűjeinek legyilkoltatása igazán nem teszi kívánatosá a terület katolikusai számára sem Hitlert, sem pedig annak esetleges bukása után a kampókereszt uralmát.

A legutóbbi események egyébként jelelték eltolódást okoztak az egész vonalon. A progresszív elem úgy látszik előtérbe került és ha a dolgok úgy fordulnak, hogy a német nép megbosszulhatja magát a Führereken, akik romlásba vezették, ha mindenki szabadon érvényesítheti állampolgári jogait és ha Németországban az erőviszonyok úgy alakulnak, hogy minden osztály a törvényes rend keretein belül megtalálja fejlődési lehetőségeit, akkor a Saar-vidék sorsa is eldőlhet — vértelenül.

Jön! a **Jön:**

Szerencse-malac
július 28-án először a

Terézkörúti Szinpadon

zenés, táncos revü.
Magyar színpad alkalmazta:
BUS FEKETE LÁSZLÓ

Select Mozdó
Marlene Dietrich legszebb filmje: **Énekek éneke**

Hétfői kezdettel: SILVIA SIDNEY mélyen megindító filmje:

A szenvedélyek rabszolgái
partnere: FREDERIC MARCH.

Szemtanu a müncheni rémdrámáról

Röhm kapitány Bajorország réme volt,

aki végigszalotta a lakosságot. Mi történt a wiesseei villában?... Ernst kapitány térdre borult Hitler előtt és úgy könyörgött kegyelemért

Budapest, július 7. Egy magyar újságnak alkalma volt megtekinteni a meggyilkolt Röhm kapitány villáját. Három nappal a véres esemény után járt ott és érdekes élményéről az alábbi tudósításban számolt be:

— Wiessee fűrdő Münchenből mintegy órányira van. A fűrdőhöz közel, a tó partján magánosan, hatalmas fák között áll a tetszetős épület, ahol Röhm kapitány állandóan lakott. Az egykori aktív tiszt, aki nemrégiben nagyon szegény ember volt óriási vagyont harcosolt össze.

Halálakor Bajorország egyik leggazdagabb embere volt. Ő volt az, aki a nacionálszocializmus összes demagóg jelszavait kiforgatva, a maga javára hasznosította. A nagy cél érdekében semmilyen eszköztől sem riadt vissza. A legszegényebb adó fizetőktől havonta harmincezer márkát harcosolt el. Bolsevista módszerrel dolgozott, nem riadt vissza a közönséges rablástól sem, amint azt a Völkischer Beobachter leplezte. Védtelen polgárok lakásán házkutatást tartott és személyesen vitte magával a nagyobb értékeket. Az így harcosolt pénzből rendezte pezsgős vacsoráit és kicsapongásait.

Legsúlyosabb környezelével valóságos gangszter alvilágot alakított, amelyről Hitler csak nagy vonalakban tudott.

Az épületet ma már rendőrök őrzik. Ennek ellenére bemehetünk a szobákba és ami itt szemünk elé tárult, az örökké emlékeztetés marad.

A lakás feldulva, öszerebolva, semmihez sem lehet nyúlni, mert minden tapad a vértől. A levegőben a rettenetes éjszaka atmoszférája terjeng. Az ebédlőasztalon egy félig telt pezsgős pohár áll, mellette az asztal sarkán egy ezüst tálcán két öszereszáradt narancs és szőlő. A hálószobában a falon tenyérnyi vérfolt jelzi a halál nyomát. Az egész lakásban nincs egy ajtó sem, sarkakból kímelve fekszenek a földön egybe, vagy öszerezve. A falban revolver- és puskalövés nyomain.

Kisérőm előadása alapján, aki aktív szerepet vitt a tisztogatási akció során és szemtanuja volt a villában lejátszódótnak, a következőket mondta az előzményekről:

— Hitler már régebben tudta, hogy puccsra készülnek. Hetek óta figyelte az SA-t az SS-sel és két hete tudott már a közeledő zendülésről. Titkos írást fogott el, amelyből minden nyilvánvalóvá vált. Berlinben Göring saját feladatának tüzte ki az öszereszkivés számlának kibogozását. Münchenben Epp főbörnököt bizta meg ugyanezzel. Abban állapotok meg, hogy amikor megjön a jelentés, hogy vitt az idő a rajtatitásra, akcióba lépnek. Pénteken este Epp főbörnök sürgőnyt menesztett. A sürgönyben csak egy szó volt: „fertig”.

— Nyugtalan, viharos időben szállt fel a repülőgép a felhők fölé. Hajnali négy órakor érkezett meg Hitler Münchenbe. Halott halványan egész testében reszketve szállt ki a kancellár a gépből. Az SS-nek és a Reichswehrnek parancsot adott, hogy azonnal szállják meg a Barna Házat. Ő maga három ember kíséretében autón Wiesseebe indult. A látvány, amely itt szemem elé tárult, erősebb idegeket is megrendített volna.

— Hitler az ebédlőajtóban állt falfehéren és a hangja reszketett. A különben hideg, megfontolt ember szinte önkívületben volt.

A kezében egy székelt tartott, amellyel mindent öszerezett, ami a kezéigébe került. Ott állt fűdetlen fűvel a vezér és egymásután intett, hogy vigyék ki az ijedt megriadt fikat. Részen kivégezték őket ott a helyszínen, részben öszerkötve Dachauba vitték őket. Az SA jelenlévő tagjait öszerkötötték, autóba dob

de Hitler nem hagyta magát meglágyítani. Ernstet öszerkötötték és Dachauba vitték. Ott három óra leforgása alatt a szó szoros értelmében agyonverték. Holtteste már felismerhetetlen volt.

— Röhmöt az ágyból ragadták ki. Hitler pillantásra sem méltatta egykori legjobb barátját, csak parancsot adott, hogy Münchenbe vigyék. Röhmöt ezután bezárták egy szobába, revolvert adtak neki és tíz pere időt, hogy végezzen önmagával, de a kapitány, egész Bajorország rettegett ura, nem mert meghalni. Tíz pere után aztán betörték az ajtót és két SS-ember a kapitányt a falhoz állította. Aztán egyik jobbról, a másik baloldalról belelőtt.

Megvallom, hogy reszketve, dobogó szívvel álltam meg három nappal később a ragyogó napsugárban, amely a borzalmas helyét még rettenetesebbé tette az éles napvilágban.

Uj termelőszövetkezet

Str. Memorandumui 25. Mübutor, épület, portál és üzletberendezés, kárpitos és díszítőmunkák elsőrendű kivitelben.

Megerősítik a zsidók Trákiából és a Dardanellákból való tömeges távozásának hírel

Ankara, július 7. Megerősítik a zsidók Trákiából és a Dardanellákból való tömeges távozásának hírel. Egy interpellációra felelve a kamarában a miniszterelnök

kijelentette, hogy a hatóságokat nem lehet felelőssé tenni és meg fogja büntetni az agitátorokat. A zsidók visszatérhetnek lakhelyeikre.

Ujra szabályozták a külföldi művészek romániai szereplésének engedélyezését

Idegen művészek évenként csak egyszer vendégszerepelhetnek Romániában. Művészi körutak csak 15 napig tarthatnak

Bucuresti-Bukarest, július 7. A minisztertanács a művészeti és kultuszminiszter előterjesztésére újra szabályozta a külföldi művészek romániai vendégszereplésének engedélyezési eljárását. A szabályrendelet kimondja, hogy semmiféle külföldi művész, tehát: karmesterek, zenészek, táneművészek, moziszínészek, vagy drámai színészek nem kaphatnak 15 napnál hosszabb időre szóló működési engedélyt és azt is csak olyanok, akiknek hírneve világszerte el van ismerve. Kivételt ezen elvi szabály alól csak olyan szakmában működő művészek (artisták) képeznek, akiknek szerződötése rendszerint hosszabb időre köti őket az országban működő kabarék, cirkuszok és varietékhez.

Az engedélyt nyert művészek egy éven belül újabb engedélyért nem folyamodhatnak.

1. Ha nem is román állampolgárok, de 1914 óta itt állandó lakásuk van.
2. Akik 1932 november 30-ig román állampolgárságot folytattak és naturalizációs eljárásuk folyamatban van.
3. Akik 1932 november 30-a előtt román nőt vettek el feleségül és végre
4. a romániai Nansen utlevéllel rendelkeznek.

„NATIONALA” ALTALANOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG Bucuresti

Alapított 1882. Alaptőke 25,000,000 Tartalékalapok 1932 dec. 31-én 224,982,808 Lei

Elfogad biztosítási ajánlatokat

TŰZKAR
BETÖRESESES-LOPAS
BALESETBŐL EREDŐ KAR
ÜVEGTÁBLAK TÖRESE
RABLÁS
VASUTI ÉS HAJÓSZÁLLITMANYOKNAK ELEMÉI ÉS LOPÁSOS KÁRAI

Élelbiztosításokat:
HALÁLESZETRE ÉS ELÉRÉSRE orvosi vizsgálattal és anélkül

Sorsolósos népbiztosításokat
30,000 és 20,000 lejes címletekkel. Havonként megtartandó húzásokkal.

A legelőnyösebb feltételek! Modern kombinációk Képviselet az ország minden városában

ELLEN

Mata szoc nyil né

„Hálát ad a

Bécs, július 7. rak világpolitikai legnagyobb állampolgár volt. Mellette do- ügyminiszter volt egybarátja és ferik dr., a kereszt- ma is vezető-pol- Dollfuss kancellá akóv része Au annak csak egész Mataja dr. évtize lyal és tekintély Műveltsége, pol- pasztalata felü átlagsorán s így mindig megnyit- a németországi he szenzációs nyilat- — A harmadik indult folyamat- még nem fejeződ- annak Ausztriára ni vagy azt megál- azérés, mert nem információs any- országban lejátsz ismerjük minden beszélni tehát ann ket feladni.

— Kétségtelen, normalizálása egé kérdés azonban, he ler most ráépett, állítása szerint me rta a sajakól, kül- vágta a gennyes- felmerül azonban a csak most? Mie- rem tudta volna? felomban nyit t egész világ beszé között egy sereg a éle-et folytató, kö- títélet nélkül embe a hihetetlen energi Hitler az utolsó p az öszereség, am a nyilvánosság elő- wágában elismerés toztat azon a ténye vezérek pár nappal- intimusai voltak és tek.

— Hitler bünet- is, hanem politika. Azért ütött rajta e azok végzetesen néve. Amíg csak- telyezék és terror- dött velük.

— A legszörny- nak Hitler saját s ja: „akarom, hogy met anya nyugó SA vagy a Hitler féljen annak erköl eddig tartani kelle ki Néme ország m mi történt volna a cadika előtt csak közelítően annyit a nyilvánosság el a Führer maga be — Azután még mincadiki borzalm ten, hogy ezek az rek rokonszenvet, ták le őket, min- — Mi volt Schö katolikus akció ve rad? Velük szembe- államnak erre az két kivégzés nem tén? Ki állapított szükség van? — Végül utal- vatalos organumá lapban tegnap me következő hihete végződik: „A Fül egykori bajtársait Éz jogot ad neki- pen járjon el a n- enségével szembe- jöjjenek is, a jöv- őket sem cím, sem lenfél tehát „Vog

Mataja, az osztrák keresztény-szocialisták vezére szenzációs nyilatkozatban világítja meg a németországi eseményeket

„Hálát adhatunk Istennek, hogy Ausztriában nem került uralomra a horogkereszt” — mondja a volt külügyminiszter

Bécs, július 7. A háborúutáni Ausztriák világpolitikai vonatkozásokban is legnagyobb államférfia Seipel kancellár volt. Mellette dolgozott, kabinetjében külügyminiszter volt évtizedeken át hűséges társasága és fegyvertársa, Mataja Henrik dr., a keresztényszocialista pártjának vezető-politikusa. Szorosan ott áll Dollfuss kancellár mellett és hogy nincs akáry része Ausztria kormányzásában, annak csak egészségi oka a magyarázata. Mataja dr. évtizedek óta rendkívül súlyos és tekintélyteljes rendelő politikusa. Műveltsége, politikai iskolázottsága, országos hírneve felülemel az államférfiak átlagsorán s így különös jelentősége van mindig megnyilatkozásainak. Mataja dr. a németországi helyzetről az itt következő szenzációs nyilatkozatot tette:

— A harmadik birodalomban most megindult folyamat — nézetem szerinti — még nem fejeződött be korai lenne tehát annak Ausztriára való kihatásáról beszélni vagy azt megállapítani, korai már csak azért is, mert nem rendelkezvén megfelelő információk anyaggal, magában a Németországban lejátszódott eseményeket sem ismerjük minden részletében. Azokról beszélni tehát annyit, mint újabb kérdéseket feladni.

— Kétségtelen, hogy a német viszonyok normalizálása egész Európa érdeke, nagy kérdés azonban, hogy az ut, amelyre Hitler most rálépett, idevezet-e? A Führer állítása szerint megtszították a mozgalmat a salakból, kiirtották a mocsarat, felváltták a gennyes kelést. Önkéntelen is felmerül azonban a kérdés, hogy... miért csak most? Miért türe eddig? Vagy rem tudta volna Hitler azt, ami a birodalomban nyílt titok volt és amiről az egész világ beszélt, hogy az SA-vezetők között egy sereg a homoszexuális, tékozló életet folytató, közpénzeket prédáló, előítélet nélküli ember. Elismeréseméltó az a hihetetlen energia és elszántság, amivel Hitler az utolsó pillanatokban fellépett és az őszinteség, amellyel lerántja a leplet a nyilvánosság előtt... igen, elhatározott magában elismerést érdemel, de nem változtat azon a tényen, hogy a kivégzett vezetékek pár nappal ezelőtt még személyes intimusai voltak és az ő nevében eslekedtek.

— Hitler büntetőakcióját nem is morális, hanem politikai kényszer váltotta ki. Azért ütött rajta egykori bajtársain, mert azok végzetesen veszélyessé váltak rá nézve. Amíg csak a nyilvános életet nézték és terrorizálták, addig nem történt velük.

Szörnyű beismerés

— A legszörnyűbb beismerésként határoztam meg Hitler saját szavai midőn azt mondta: „akarom, hogy a jövőben minden német anya nyugodtan küldhesse fiát az SA vagy a Hitler Jugend sorába és ne féljen annak erkölcsi romlásától...” Hát eddig tartani kellett ettől? Hát így nézett ki Néme ország megújodása? És kérdem, mi történt volna azval, aki június harmincadika előtt csak két nappal és csak közelítően annyit mert volna elmondani a nyilvánosság előtt vagy megírni, ami a Führer maga bevallott?

— Azután még valamit a június harmincadiki borzalmas éjszakáról. Kétségtelen, hogy ezek az emberek nem érdemelték rokonszenvet, de mégis... mérsárolták le őket, mint a kutyákat.

— Mi volt Schleichert tábornokkal és a katolikus akció vezetőjével, Clausenerrel? Velük szemben is szükséges volt az államnak erre az „önvédelemre”? Ez a két kivégzés nem Hitler rendeletére történt? Ki állapította meg tehát, hogy erre szükség van?

— Végül utalok Ley miniszternek hivatalos orgánumban a Der Deutsche c. lapban tegnap megjelent cikke, amely a következő hihetetlenül hangzó sorokkal végződik: „A Führer a falhoz állította egykori bajtársait, mert árulókká lettek. Ez jogot ad neki arra, hogy hasonlóképpen járjon el a német egység minden elcsúszásával szemben. Bármilyen oldalról jöjjenek is, a jövőben nem fogja védeni őket sem cím, sem talár”. A politikai ellenfél tehát „Vogelfrei”. Hogy a talár-

viselők alatt a bírakat érti a cikkíró vagy a papokat is, azt nem árulja el.

Ki van Hitler mellett és ki ellene

— Téves lenne azt hinni, hogy a politikai mozgalom a nemzeti szocialista párt keretén belül ezzel be is végződött. Szó sincs róla. Azt sem szabad számításunkon kívül hagyni, hogy a kommunista erők a harmadik birodalom gleichschaltolt felülete alatt hatalmasabbak, mint valaha is voltak és az SA jelentékeny része kommunista vagy az lesz a múlt hét eseményei miatt. Pélek, az annyira egységesnek látszó felszín mögött izzó feszültség egyszerre csak kirobban és bekövetkezik a teljes káosz, hacsak a jobboldali köröknek nem sikerül még idejében kézbe ragadni a gyepőt.

— Ugy gondolja, miniszter ur, hogy a jobboldali körök, vagyis a „reakció” Hitler nélkül vagy vele?

— Ez az, amit ma nem tudhat senki. Meddig van szüksége Hitlernek a Reichswehrre és viszont? Milyen határig engedi Hitler saját tábora együtt dolgozni a konzervatívokkal? Ki van ellene és mellette?

— Mi hálát adhatunk az Istennek, hogy Ausztriában nem került uralomra a horogkereszt. Ma Németországban teljes a káosz, Birkózás folyik az egyes csoportok között, míg végre megáll valahol az inga... de hol és kivel?... Előre senki sem tudja.

Ha az arcbőr elvesztette szépségét és hamvasságát —

eltűnik a báj és a siker — nem marad más, mint az emlék és a bánat!

Betegség, szenvedések, könnyek az arcbőr ellenségei. De a legveszedelmesebb ellenség mégis a silány minőségű puder. Minden nő naponta legalább négy-szer, de átlagban huszszor viszi arcához a puderpamacsot és ha a használt puder silány, maró, olcsó, káros anyagokból készült, saját maga mérgezi meg arcbőrét, teszi tönkre annak hamvasságát. Ezért használ az intelligens nő, aki a puder fontos szerepét az arcbőr gondozásában és szépségének a megóvásában jól ismeri és amelynek minőségéért elsörendű cég szavatol. Ha a nők meg vannak elégedve egy gyártmánnyal, úgy annak híre terjeszti — nekik köszönhető a „Lady” gyártotta Chat Noir puder nagy népszerűsége is. Az első doboz meg fogja győzni, hogy ez a puder sokban különbözik a többiétől. Tapadó-képessége, finom illata, finomsága az arcbőrnek azt az üdéséget kölcsönzi, amelyet a költők annyiszor megénekeltek.

EGY DOBOZ 20 LEI

Chat Noir PUDER

A király a diákokat a könyv mellett kívánja látni és nem a politikában

Mit üzent az uralkodó a jasi jogi kar dékánjával a diákságnak

Jasi, július 7. Dragomirescu professzor, a jogi fakultás volt dékánja audiencián jelent meg az uralkodónál, akinek néhány diákproblémáról szolgált felvilágosításokkal. Kihallgatásáról a következőket mondotta az újságíróknak: Az uralkodó élénken érdeklődött a jasi egyetemről, a diákság tevékenységéről és magatartásáról, valamint anyagi helyzetükről és azt a forró kívánságát fejezte ki, hogy többé ne lássa elvonni a diákokat a könyvtől és politika forgószelétől elragadva. A politika nem hozhat kielégülést részükre és a végén illúziómentesen és karrier nélkül maradnak. Az uralkodó kijelentette, hogy a professzoroknak többet kell foglalkozniuk a diákokkal, mert csak így nem fog a diákság mással foglalkozni, mint a tanulmányaival. Nagyon helyes lenne, ha a tanárok a diákok szükségletei után érdeklődnének és tanácsokkal látnák őket és a helyes útra terelnék őket.

Vaida lehetetlennek tartja a kormány és a nemzeti parasztpárt közötti együttműködést

Érdekes nyilatkozat az alkotmányos kérdésben és a nemzeti parasztpárt beíró viszályairól

Sibiu-Nagyszeben, július 7. (Az Új Kelet tud.) Vaida Sándor, aki a nagyszebeni nemzeti parasztpárti szervezet legutóbbi gyűlésén elnökölt, a Dimineata munkatársának a következő nyilatkozatot adta az aktuális politikai helyzetről:

— Az alkotmányreform kérdésében — kérdezte a hírlapíró — egyes politikusok a királyi jogok szélesítése, mások pedig azoknak megszorítása érdekében foglalnak állást. Mi erről az ön véleménye?

— Megállapítom, hogy a nemzet képviselői, akár szabadon, akár kevésbé szabadon választották meg őket, az igazi és

állandó alkotmányos tényezővel teljes összhangban vannak az alkotmány módosítás kérdésével illetőleg. Erről a kérdéstről egyelőre elég ennyi.

— Mi a véleménye Maniu és Bratianu Dinu között lefolyt beszélgetésről?

— A nemzeti parasztpárt és a liberális párt vezetősége között létrejövő meg egyezésről beszél? Nem voltam ott az állandó bizottság vitáján, de groteszkül hat, hogy koalíció készüljön a pártok nem tudom mifajta alkotmányos jogainak védelmében. Annál inkább, mert ugyanabban a pillanatban a kamara megszavazta

az alkotmány felfüggesztését és elismerte a liberális kormány jogát, hogy dekrétumokkal kormányozzon.

— A liberális pártnak ezt a diktatúrát a mi pártunk kell megvédeni, mint alkotmányos eszközt? Vagy fellehet azt tettelezni, hogy a mi pártvezetőségünkben az a remény él, hogy a jelenlegi kormány lemondása után mi következünk és megfordítjuk a husáng végét a liberálisok felé?

— Azt hiszem, hogy abszurdum volna hasonló naiv spekulációkat feltételezni, ezek a fantázia határán mozognak. Következésképp az a meggyőződésem, hogy a liberális párt és a nemzeti parasztpárt meg egyezéséről szólt hírek 24 óráig tartó szenzációra redukálódnak és elhaltak a németországi események még szenzáció-szabó hullámainak lármdájában. Végeredményben tehát a nemzeti parasztpárt sohasem lehet emelőrud a liberális kormány alámasztására.

— Amikor a nemzeti parasztpártban levő surdításokat illeti, Vaida a következőket mondotta:

— Ami az erdélyi pártszervezetek helyzetét és a lelkiállapotát illeti, arról részletesen fogok beszámolni a pártszervezet központi bizottságának. Annyit azonban most is elmondhatok, hogy a helyzet az úgynevezett „sufletisták” naivitása és szentimentalizmusa, mely egyes erdélyi párthívőket jellemzi, hiába kavart fel viharokat és káoszt, a helyzet tisztulni fog, mert a rend és fegyelem szeretete még változatlan erővel él a Kárpátokon innen néptömegekben. Szerencsénk, hogy a fuzió megtörtént és a párt munteniai és olteniai vezetői közre fognak működni a mai helyzet enyhítésében. A munteniai és olteniai párttagok realpolitikuskok. A központi pártvezetőség meg fogja találni a körülmények által diktált megoldást.

Ezzel fejezte be nyilatkozatát Vaida.

— Cáfolták az albániai forradalmi megmozdulások híreit. Belgrádból jelentik: Több áthéni lap azt a hírt közölte, hogy Albánia városaiban forradalmi megmozdulások vannak folyamatban. A belgrádi albán követség a híreket cáfolja. Azt hangoztatja, hogy egész Albániában rend és nyugalom van s hogy Zoghu király változatlanul élvezi egész népe bizalmát és szeretetét.

„Rendell” pesszárium „Wifes friend” — „A feleség barátja” Az asszonyok ideális óvszere Hygiénikus — Hatásos — Olcsó — 1 doboz ára (12 drb.) 110 lej Kapható drogériákban és gyógyszertárakban.

szöveketek... 25. Műbutor... üzletberendezés... főmunkák elsőrendű... elben.

akiából... főmege...

hatóságokat nem le... meg fogja büntetni... zsidók visszatérhetnek

ül földi... plésének

nek Romániában.

ehonos zenészek ké... nyos feltételek mel... a hosszabb itarózá... etti. Az országban... st csak azok a mű...

állampolgárok, de... akásuk van.

ber 30-ig román ál... amodtak és natural... matban van.

ber 30-a előtt román... l és végre

os... 224.982.808 Lei

EN

városában

SPORT

A Hakoah-t ünnepli az ország zsidó társadalma

CLUJ-KOLOZSVAR, július 7. (Az Uj Kelet tud.) Románia zsidó sportjának ünnepe hete kezdődik a mai nappal. A világhírű bécsi zsidó futballesapat, a Hakoah ma kezdi meg turáját Csernovicban, ahol két mérkőzést játszik, majd Ploesti és Brassó után jön Kolozsvárra, ahol mához egy hét a Haggibbor újjászervezett csapatával, kedden a Romania kitűnő együttesével játszik.

A bécsi Hakoah kolozsvári mérkőzéseiről Kolozsváron nemcsak a zsidóság, de a nemzsidó sportkedvelők körében is rendkívül nagy az érdeklődés, ami teljesen érthető, mert a bécsi zsidó csapat tavalyi iltlőkor a NAC-ot olyan pompás játékkal győzte le 3:1 arányban, amelyet kolozsvári pályán egyetlen külföldi együttes nem mutatott. De nemcsak Kolozsváron, hanem a vidéken is élénk megmozdulást okozott a Hakoah mérkőzéseinek híre és számítani lehet, hogy a közelbbsékvárosok, mint Szamosujvár, Dés, Beszterce, Torda, Nagyenyed, Gyulafehérvár, Bánffyhunyad zsidó sportkedvelői is megragadják az alkalmat, hogy a futball zsidó művészeinek kolozsvári játékában gyönyörködjenek.

A mérkőzéseket rendező bizottság, éppen arra a nagy érdeklődésre való tekintettel, amely a Hakoah-mecsek iránt mutatkozik, elhatározta, hogy a mérkőzés napján a pénztári tolongást elkerülendő, elővetelre bocsátja a jegyeket. Ezenkívül egy utitást is vezet be a rendezőbizottság. Ugyanis mindkét mérkőzésre ércényes abononajegyvet bocsát árusításba, amely így lényegesen olcsóbb, mint egyenként. A Hakoah-mérkőzések belépőjegyeinek árait — igen olcsón — a következőkben állapították meg: Páholylés 65, tribün 1—3 sor 55, tribün 4—10 sor 45, korzó 35, diákkorzó 25, állóhely 25. gye rekelnak és hatónaknak 15 lej. A mind két mérkőzésre ércvényes jegy ára: tribün 1—3 sor 100, tribün 4—10 sor 80, korzó 63, állóhely 43 lej. Jegyek előre válthatók az Arena sportúzetben Ploia Unirei (Főtér) 5. és a Stadion sport úzetben Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos ucca) 1. szám.

Az előveteli helyeken kívül, lelkes haggibboristák külön vállalták a jegyeknek a kolozsvári zsidóság körében való terjesztését. Nem lehet kétséges, hogy mindenki szívesen váltja meg jegyét és a zsidó sport kolozsvári ünnepe minden kolozsvári zsidó jelen lesz és éppen jelenlétével fogja dokumentálni, hogy egyetért a zsidó sport vezetőivel, akik egy lélekben és fizikum-ban felett zsidó generációt akarnak a jövő társadalomnak nevelni.

Ma délután fél 7 órakor:

Romania—KAC

Cluj-Kolozsvár, július 7. Ma délután fél 7 órai kezdettel barátságos mérkőzés lesz a sporttelepen a Romania és KAC csapat között. A Romania első csapatának ez ideig érvendentes feljavulása, valamint az a tény, hogy a KAC a Haggibbor sikerin felbuzdulva ugyancsak reorganizálta együttesét és erre az alkalomra több próbajárékos állít be, különös érdekességet kölcsönöz a mai barátságos mérkőzésnek, mely jó sportot ígér.

Ma folytatják a Haggibbor teniszkupa versenyeit

Cluj-Kolozsvár, július 7. A megjavult időjárás lehetővé teszi az esők miatt félbe maradt Haggibbor-kupa versenyek folytatását. A versenyen valamennyi kolozsvári egyesület legjobb gárdájával vesz részt. A Haggibbor a következő versenyekkel indul: Simon, Rosenberg, Radó,

Erős Géza és Káhn. Hölgyek: Jakab, Schwartz Klári, Erős Lili, Neuman Mária és Frenkel Kató.

A rendkívül érdekességű versenyt a Haggibbor Calea Victoriei 117 alatt levő pályáján rendezik.

AZ UNIVERSITATEA elutazott Temesvárra, ahol a Ripenssiával a Román Kupa döntőjét játsszák. Az U tartalékjai dacára nehéz ellenfele lesz a temesvári profiegyüttesnek.

A KÖZÉPEURÓPA KUPÁBAN ma a

Dr. Gara Ernő utazási akció

Lezárulnak a konstancai kirándulásra a jelenlétezők

A konstancai kirándulásra érdeklődők figyelmét felhívjuk arra, hogy tekintettel a nagy nyári szezonra a Hotel Palaceban mindössze 120 helyet tudunk biztosítani. Ez a létszám már csaknem belet és így 2—3 napon belül a jelentkezéseket véglegesen lezárjuk.

Ez a gyönyörű nyaralás minden tekintetben a legelőkeltebbet fogja nyújtani. Az elszállásolás és panzió a világhírű szinten álló Hotel Palaceban a fürdés az európai híri Mamaia strandon ezenkívül napi programok, szórakozások a legnagyobb nyaralást fogják nyújtani. Minden tekintetben kifogja elégiteni ez az akció a legegényebb és legigényesebb kívánásokat is.

Mindazok, akik már jelentkeztek a befizetett előlegeiket legkésőbbben a jövő hét keddig egészítsék ki a részvételi díj összegét. Ugyancsak keddig történhetnek még — amennyiben hely van újabb jelentkezések is.

Konstantinápolyi kirándulás

Felhívjuk a nyaraló közönség figyelmét arra, hogy a konstancai nyaralás befejeztével konstantinápolyi kirándulást rendezünk. A kirándulás július 28-án kez

következő mérkőzése: játsszák le: Bécsben Bologna—Rapid, Milánóban Ujpest—Juventus, Kladnóban Ferencváros—Kadno és végül Budapesten Hungaria—Sparta mérkőzés lesz. A Spartában ezúttal jogosan fog játszani Faczinek, akit a svájci szövetség az összes formalitások betartása mellett kiadott a csehszlovák szövetségnek.

Az angol Perry nyerte a wimbledoni férfiégvest. Londonból jelentik: Wimbledonban a férfiégves bajnokságot az angol Perry nyerte 6:3, 6:0, 7:5 arányban az ausztráliai Crawford ellen. A döntőt zsűfő bírónők előtt rekkenő hőségben játszották le. Perry győzelme nagy örömet keltett Anglia sportköreibben, mert 24 éve állandóan dominumbeliek s külföldiek és nem angol nyerte a wimbledoni férfiégvest.

Oszták-magyar atlétikai verseny lesz ma Bécsben.

Az FC Madrid futbalcsapata 3:2 (1:1) arányban győzött Sportfreunde és Fussballverein kombináltja felett Saarbrückenben.

Helsinki, Finnország—Dánia 2:1.

fogyasztó bármikor meglátogathassa és felülvizsgálhassa az üzemet.

5. Megállapodás jött létre a vízörök ügyében is. Azok a háztulajdonosok, akik kieserélik saját költségükön tizévnél régebbi óráikat csak 15 lejes díjat fognak fizetni az ujonnan megállapított 50 lejes óradíj helyett.

6. Az új házak tulajdonosai, akik legkésőbb 1934 január elsejéig kérvényt adtak be, az 50 százalékos vízdíjkezdvezmény megkapása érdekében, kedvezményben részesülnek 1932 február 15-től, 1934 január 1-ig, a befizetett díjakat pedig az üzem a jelen egyezmény jövő hagyása után a javukra írja.

7. Az üres lakásokra vonatkozólag a vízüzem igazgatósága elhatározta, hogy a szobákra, konyhákra, fürdőszobákra, valamint a nyolc négyzetméternél nagyobb előszobákra és hat négyzetméternél nagyobb éléskamrákra egyforma vízdíjat alkalmaznak.

A megegyezés négy és félmillió lejes megtakarítást jelent a háztulajdonosok számára.

Ertekezletet tartott a Banca Nationale kormányzósága a kompenzációs importrendszer kérdésében

Bucuresti-Bukarest, július 7. Tegnap este a Jegybankban értekezletet tartottak az importrendszer módosítására vonatkozólag.

Megtárgyalták a kompenzáció végrehajtását azokkal az országokkal, amelyekkel passzív kereskedelmi mérlegünk van.

Ezek közé sorozták Angliát és Ausztriát is. A minisztérium statisztikai adataiból kitűnik, hogy ezzel a két országgal szembeni mérlegünk megengedheti az importot anélkül, hogy exporttal kellene kompenzálni azt, úgy, hogy az új rendszer értelmében Angliából és Ausztriából importálni lehet az 1933—34 behozatal alapján 20 százalékos csökkentéssel.

A viták során kitűnt, hogy kivételünk — pillanatnyilag legalább — annyira esekély, hogy akármennyire csökkentenénk importunkat, a nemzeti termelés hátrányára, kereskedelmi mérlegünk továbbra is passzív marad. Az értekezletet ma folytatják.

Pályázati hirdetés

Halközösgünk keres **רובל חפלה ובעל חפלה** **רובל חפלה** Csak elsősorú előadók és praktizált metszők nyújtsák be pályázatukat alulírott címmel, és családi állapotuk megjelölésével hat héten belül.

Fizetés megállapodás szerint. Utóköltés csak a megválasztottnak lesz megtérítve.

Sacueni, 1934. július hó 1. Weisz Fábán htk. élők. (Jud. Bihor)

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye. A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó torcedor hősi slete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény, a könyvpiac szenzációja jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostálya utján. Vidéki képviselők kerestetnek.

DAS SCHWARTZBUCH

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában.

KÖZGAZDASÁG

Megegyezés jött létre a Háztulajdonosok Szövetsége és a Vizüzem igazgatósága között

4 és félmillió lejes megtakarítást jelent a megegyezés a háztulajdonosoknak

Cluj-Kolozsvár, július 7. A kolozsvári háztulajdonosok és a városi vízművek között már hosszú idő óta a hadiállapot áll fenn a vízvezetéki szabályrendeletnek egy szakasza következtében, mely bizonyos előnyöket biztosít az új házak részére. A kolozsvári háztulajdonosok szövetsége június 11-én egy 7 pontból álló memorandumot nyújtott át a vízművek igazgatóságának. Hossz tárgyalások után végre megegyezés jött létre a Háztulajdonosok Szövetsége és a vízüzem igazgatósága között. A megállapodás a következőket tartalmazza:

1. A többletfogyasztást havonta kell fizetni, de az év végén elszámolás alá kerül a túlfogyasztás az egész évre nézve és amennyiben kedvező eredmény mutatkozik, havi minusz és plusz fogyasztás között ez kompenzá-

ció alá kerül és az esetleges túlfizetés a fogyasztó következő évi számlájának javára íródik.

2. A Szövetség kérésére a vízművek igazgatósága 20 százalékos bonifikációt engedélyezett a többlet fogyasztásból azoknak a háztulajdonosoknak, akiknek egy év alatt legalább nyolc hónap napon keresztül többletfogyasztás mutatkozik és a többletfogyasztás kiteszi a fogyasztható vízmennyiség (plafon) egynegyedét. A 20 százalékos bonifikációt 1935 április 1. és 30. között kell kérvényezni.

3. A vízüzem igazgatósága kötelezte magát arra, hogy 1935 április 1-től megfelelő módon leszállítsa a vízfogyasztás egységárát, amennyiben ezt az üzem pénzügyi helyzete megengedi.

4. A vízüzem igazgatósága teljesíti a Szövetségnek azt a kérését, hogy mint

Dinu minis

A minisztere

Bucuresti-Bukarest, július 7. Tegnap este a Jegybankban értekezletet tartottak az importrendszer módosítására vonatkozólag.

Megtárgyalták a kompenzáció végrehajtását azokkal az országokkal, amelyekkel passzív kereskedelmi mérlegünk van. Ezek közé sorozták Angliát és Ausztriát is. A minisztérium statisztikai adataiból kitűnik, hogy ezzel a két országgal szembeni mérlegünk megengedheti az importot anélkül, hogy exporttal kellene kompenzálni azt, úgy, hogy az új rendszer értelmében Angliából és Ausztriából importálni lehet az 1933—34 behozatal alapján 20 százalékos csökkentéssel.

A viták során kitűnt, hogy kivételünk — pillanatnyilag legalább — annyira esekély, hogy akármennyire csökkentenénk importunkat, a nemzeti termelés hátrányára, kereskedelmi mérlegünk továbbra is passzív marad. Az értekezletet ma folytatják.

Megtárgyalták a kompenzáció végrehajtását azokkal az országokkal, amelyekkel passzív kereskedelmi mérlegünk van.

Ezek közé sorozták Angliát és Ausztriát is. A minisztérium statisztikai adataiból kitűnik, hogy ezzel a két országgal szembeni mérlegünk megengedheti az importot anélkül, hogy exporttal kellene kompenzálni azt, úgy, hogy az új rendszer értelmében Angliából és Ausztriából importálni lehet az 1933—34 behozatal alapján 20 százalékos csökkentéssel.

A viták során kitűnt, hogy kivételünk — pillanatnyilag legalább — annyira esekély, hogy akármennyire csökkentenénk importunkat, a nemzeti termelés hátrányára, kereskedelmi mérlegünk továbbra is passzív marad. Az értekezletet ma folytatják.

Az előveteli helyeken kívül, lelkes haggibboristák külön vállalták a jegyeknek a kolozsvári zsidóság körében való terjesztését. Nem lehet kétséges, hogy mindenki szívesen váltja meg jegyét és a zsidó sport kolozsvári ünnepe minden kolozsvári zsidó jelen lesz és éppen jelenlétével fogja dokumentálni, hogy egyetért a zsidó sport vezetőivel, akik egy lélekben és fizikum-ban felett zsidó generációt akarnak a jövő társadalomnak nevelni.

A Dimineața írt ülésén heves vita arra kérte álitók következő pontokról a választmány tagjait. Mi okozta a miniszter?

Milyen álláspont rescu, ha felvetésítés kérdése? Milyen intézkedést tenni, a kormány megérkezése a székelyek?

Milyen okok kés parlamentari aktivit arra az ismert miniszter, mindegyik javaslatot előzőleg parasztpártnak?

Tatarescu választ szolgált a megállapította, hogy adott pillanatban kezelt, ez csak biztatónálható és bizalma hányának. Keltet a liberális hozzátette, hogy a jelen konszolidáció, minymódosítást illetette, hogy az államnak és ő semmi járulni az államhoz. A szélsőjobbba vonatkozólag a miniszter, hogy azoknak letörtett és minden rekozt felhasználható, azolette, hogy a jövőreban fog ellenük eljárni és a nemzeti parasztiéleti, nem tekintni pártja nézve, hogy fontosságu javaslatotzeti parasztpárt hoz

Dinu Bratianu kényes kérdéseket intézett miniszterelnökéhez a liberális párt állandó választmányi ülésén

A miniszterelnök kijelentette, hogy nem lesz alkotmánymódosítás. A minisztertanács hozzájárult a száz hitlerista szervezetek felszólításához. Megkezdődik a rendeletekkel való kormányzás

Bucarest. Bukarest, július 7. (Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt Tatarescu elnöklete alatt minisztertanács ült össze, amely 11 órakor a következő kommunikét adta ki:

A minisztertanács meghallgatta Dimitriának az állami apparátus egyszerűsítésére kiküldött bizottság elnökének jelentését és elhatározta, hogy késedelem nélkül megszerkeszti azokat a javaslatokat, amelyek életbeléptetik ezeket a dekrétumokat. Ezek szerinti (mátó) kezdve a költségvetés egyensúlyának biztosítása végett nemcsak egyetlen kinevezést sem eszközöl a megüresedett helyekre, nem fogadják előléptetéseket és inkadrálásokat végelni sem újabb intézkedésig. Elhatározták, hogy felszólítják a német kisebbség hitlerista jellegű szervezeteit, amelyek az állambiztonsági törvény intézkedéseivel ellen működnek.

Tatarescu miniszterelnök bejelentette külföldi utját és helyettesítésével dr. Anghelescu közoktatásügyi minisztert biztatta meg.

A liberális párt állandó választmányának ülése

A liberális párt tegnap este a következő közleményt adta ki:

A liberális párt állandó választmánya július 5 és 6-án Dinu Bratianu elnöklete alatt összeült. A pártelnök tudomásul hozta Saveanunak Putna és Sergiu Dimitriának Ismail megye szervezeti elnökeivel való választásukat, amit a választmány ratifikált. Az elnök a választmány tudomására hozta Assan lemondást a tecuci megyei szervezet elnöki tisztéről a diplomáciai karba való belépése alkalmából. Együtt az elnök a választmány nevében közönlét mondott Assannak tevékenységéért. Dinu Bratianu azután hosszú beszámolót tartott a párt helyzetéről. Tatarescu miniszterelnök beszámolt a kormány munkájának eddigi eredményeiről, a jövő terveiről, kihangsúlyozva azt a teljes egyetértést, ami a kormány és a pártvezetés között fennáll. A választmány azután a párt szüneti tevékenységét állapította meg.

Dinu Bratianu kérdései

A Dimineața írja, hogy a választmány ülésén heves vita folyt le. Dinu Bratianu arra kérte állítólag Tatarescu-t, hogy a következő pontokról adjon felvilágosítást a választmány tagjainak:

Mi okozta a májusvégi politikai változást?

Milyen álláspontot helyezkedne Tatarescu, ha felvetődne az alkotmánymódosítás kérdése?

Milyen intézkedéseket van szándékában tenni a kormánynak, hogy véglegesen megfékezze a szélsőjobboldali mozgalmakat?

Milyen okok késztették a kormányt a parlamenti aktivitás utolsó napjaiban arra az ismert magatartásra, hogy majdnem mindegyik megszavazandó törvényjavaslatot előzőleg bemutatta a nemzeti parasztpártnak?

Tatarescu: a kormány helyzete szilárd

Tatarescu válaszában felvilágosításokkal szolgált a helyzetről és elsősorban megállapította, hogyha május hónapban adott pillanatban politikai válság jelentkezett, ez csak bizonyos riasztó híreknek tulajdonítható és nem az uralkodó bizalma hiányának, amely nyugtalanságot kelthet a liberális pártban. Tatarescu hozzátette, hogy a kormány helyzete teljesen konszolidált. Ami esetleges alkotmánymódosításról, Tatarescu kijelentette, hogy az arra vonatkozó hírek alapjában fog ellenük eljárni. Ami a kormányról az alkotmánymódosítás javaslatához. A szélsőjobboldali mozgalmakra vonatkozólag a miniszterelnök kijelentette, hogy azoknak letörésére mindent elkövetett és minden rendelkezésére álló eszközöket felhasználta azok kártására és hozzátette, hogy a jövőre nézve még szigorúbban fog ellenük eljárni. Ami a kormány és a nemzeti parasztpárt közötti kötelekeket illeti, nem tekintik szűgyennek a liberális pártot nézve, hogy bizonyos különleges fontosságú javaslatokra kikérték a nemzeti parasztpárt hozzájárulását is és ezt

csak mint egyszerű udvariassági ténytettkint.

Az érettségi eredmények

A közoktatásügyi minisztériumba érkezett jelentések szerint a baccalaureátusi vizsgálatok katasztrofális eredménnyel zárultak, amennyiben 1925 óta nem volt annyi bukás, mint az idén. Ennek oka az, hogy egy tárgyból kapott elégtelen már ismétlésre utasítja a jelöltet. A legrosszabb arányszám Cetatea-Alba megyében található, ahol a jelöltek 15 százaléka ment át.

A király Naszódon

Az uralkodó július 10-én, kedden Naszódra utazik, ahol jelen lesz a 2. gra-

nicsár zászlóalj ujoncainak eskütételi ünnepségén. A király védnöke ennek a zászlóaljnak. Franasovic miniszter kíséretében részt vesz azután az Ilva-Mica-Vatra Dornei vasútvonal felavatási ünnep ségsein.

Titulescu látogatásai

Mihalache tegnap fogadta Titulescu látogatását, majd 7 órakor elutazott Aradra. A kongresszus után valószínűleg Kolozsvárra utazik, ahol Vaidával fog találkozni.

Titulescu tegnap az összes pártelnökök-nél látogatást tett, akik a kamara külügyi bizottságának szerdai ülésén a külügyminiszter expozéja mellett nyilatkoztak.

Freund Márkusz károsultjainak statisztikája

Az egyik feljelentő megszerezte a szélhámos „kimutatását” a becsapott emberekről. Megkezdődik Freund Márkusz kihallgatását

Satmáregy-Szatmár, július 7. (Az Uj Kelet tud.) Jelentettük már, hogy Freund Márkusz, aki hatmillió lejt esalt ki üzletfeleitől és azután külföldre szökött, pénteken reggel haza érkezett és önként jelentkezett. A rendőrségi nyomozás ugyan is napról-napra szűkebbre szorította külföldön a csalogató területét, aki üzlet vad módjára bujdosott, míg végre a sok izgalomtól kimerülve elhatározta, hogy inkább hazajön és aláveti magát az igazságszolgáltatás ítéletének.

Freund Márkusz kihallgatása ma vette kezdetét, de a szenációs adatok egyelőre nem az ügyesség, hanem az egyik károsult birtokában vannak. Ezek döntő befolyással lehetnek a nagy érdeklődéssel várt bűnügyre.

Freund Márkusz Erőműhálvánál élő feleségéhez levelet írt. Ebben részletesen megírja kit mennyivel károsított meg. A levelet az egyik károsultnak sikerült megkaparintani. Itt közöljük a károsultak névsorát:

Wertheimer Sámuel 157 ezer lej, Weinberger Boris 360 ezer lej, N. N. 10 ezer lej, Nagyanya 12 ezer, Slojme Janklj 85 ezer (Szatmár), Perlstein Márton 200.000, „Pénztár Balesi” 320 ezen (Nagyvárad), Perlstein nagyobb summa (Erőműhálván),

Grünfeld 70 ezer, Keszner 200 ezer (Nagyvárad), Mózes 50 ezer (Nagybánya), Braunsein és Poppel 300 ezer (Nagyvárad), Goldstein Naftali 45 ezer, Simon Salamom 130 ezer, Klein bogdás 300 ezer, Feldmann Jolán 200 ezer, Löwner Adolf 240 ezer, Rosenthal József 60 ezer, Beck Mojse 40 ezer, Adler Wolf 96 ezer, Róth és Singer 180 ezer, Klein Sámuel 15 ezer, Herskovics Eisik 50 ezer, Herskovits Mendel 20 ezer, Rosenthal Meise 20 ezer, özv. Rosenthalné 30 ezer, Dieker Bucher 48 ezer, özv. Grünwaldné 3000, Weisz Béla 43 ezer, Grünfeld Béla 70 ezer lej (Erőműhálván).

Rimánkodó levelek a károsultaknak

Közel négy milliót tesz ki az összeg, de Freund maga is bevallja, hogy soktól vitelt fel pénzt, de nem tudja a nevüket és az összeget.

Igen érdekes, hogy Freund Márkusz napokkal ezelőtt meggyoldagos levelekben arra kérte a károsultakat mindegyikét, hogy ne tegyék nehezé a helyzetét most, amikor hazajön és önként jelentkezik, mert ő mindenkinek visszafizeti a pénzt. A károsultak tehát már napokkal ezelőtt tudták, hogy Freund haza jön.

A németországi események siettetik Barthou római látogatását

De Chamberun római követ Mussolini meghívását hozta Párizsba. Barthou londoni látogatásának az angol-francia barátság megerősítése a célja

A Stavisky-ügy vizsgálóbizottsága elutasította Chautemps volt miniszterelnöknek a legfőbb semmitőszék elé való állítását

Párizs, július 7. Barthou külügyminiszter tegnap expozét tartott a francia kamara külügyi bizottságában. Franciaország külpolitikájáról és saját tevékenységéről az utóbbi időben. Franciaország szilárdan hozzá van kötve a Népszövetséghez. A romániai, jugoszláviai, csehszlovákiai és lengyelországi látogatások megerősítették Franciaországnak a Népszövetség keretében kötött szövetségi és barátsági szerződéseit. Ez a nem agresszív és nem exkluzív politika nem akar egymással szembeállítani hatalmi csoportokat, hanem európai közreműködést kíván.

Barthou ezután a Szovjetországgal bizonyos békegaranciák létrehozására folytatott tárgyalásokról beszélt, de azok még nincsenek olyan stádiumban, hogy pontosabb magyarázatokkal szolgálhatna felőlük. Ami londoni látogatását illeti, kijelenti, hogy annak célja megerősíteni a francia-angol megértést. Felelve a bizottság egyes tagjainak kérdéseire Barthou ismételtel kijelentette, hogy bukaresti beszédei nem irányultak egyetlen hatalom ellen sem és sohasem gondolt arra, hogy ne ismerje el a Népszövetség paktumának 19-ik szakaszát.

Az egészséges gyomor

a hosszú élet alapfeltétele. 1927 január 3-án kelt levelében dr. E. H. Járásbíró a Prof. Dr. Páter-féle gyomor-teáról a következőképpen nyilatkozik: Évek óta tudniillik krónikus gyomor és bélhurutban szenvedek, némelykor a hasmenés vérrrel komplikálódik. A múlt nyár kezdetét (1926) ismét volt egy ilyen hasmenésem, mely annyira elgyengített hogy már alig bírtam a lábamon állni és amelyet az eddig előírt szerekekkel nem voltam képes beszűntetni. Az újságok által figyelmeztetve az utolsó menedékhez, az utolsó mentő horgonyhoz nyultam és PATER-féle gyomor-teát rendeltem, amelynek esodatevő hatása volt, mert már a harmadik pohár tea után a hasmenésem megszűnt. Ezen tea egy kartonjának felhasználása után visszanyertem az erőmet s a hasmenés megszűnt. Ilyen a legnagyobb elismeréssel nyilatkozó közönlét iratokat nagy számban kaptunk és ezek a legjobb bizonyítékai az eredeti előírás szerint készített Dr. PATER gyomor-tea hatásosságának. Gyomorbetegségek a Páter-féle gyomor-tea rendszeres használata által gyorsmegkönnyebbülést éreznek és bajuktól rövidesen megszabadulnak. Könyvebb természetű gyomorbetegségeknél, mint hűlés és gyomorrontásnál egy kis 30 lejes próbacsomag felhasználása elegendő. Gyomorgyengességnél emésztési nehézségeknél, étvágytalanságnál, krónikus gyomorhurutnál hosszabb ideig tartó kurára a nagy dobozok használata előnyösebb. 1 kura, 2 doboz ára 82.50 lej. A Prof. Dr. Páter-féle gyomor-tea minden gyógyterápiában és droguerriában kapható. Levélbeni rendelések Csillag gyógyszeriar Brasov, Langgasse 5. sz. intézendők.

Párizs, július 7. Az Oeuvre című lap tudni véli Barthou közel római látogatását. A lap azt hiszi, hogy Chamberun, Franciaország római követe azért jött Párizsba, hogy Barthou tudomására hozza, hogy Mussolini mielőbb szívesen venné látogatását. A lap hozzátette, hogy Barthou csak az olasz-francia kérdések barátságos likvidálása után akart Rómába menni.

de a németországi események által megváltozott helyzet arra fogja késztetni, hogy siettesse látogatását.

Chamberun, aki jövő héten visszatér állomáshelyére, magával viszi a francia kormány választát az olasz meghívásra

Párizs, július 7. A Stavisky-ügy vizsgálóbizottsága elutasította Chautemps volt miniszterelnöknek a legfőbb semmitőszék elé való állítását. A bizottság elhatározta, hogy kéri fogja Pyrenées megye prefektusának elmozdítását, mert mulasztásokat követett el a bayonnei bonok ügyében.

Az igazságügyminisztérium tanulmányozása végett áttette Bony rendőrspektör dosszárját az ügyességhez. Ismeretes, hogy a Stavisky-ügy elején Bony-nak diésőséges napjai voltak, amikor a vizsgálóbizottságnak fel tudta mutatni a Stavisky által adott csekkéket bonjait, amit azonban egy ismert banditától kapott, a rendőrség régi ismerősétől és akivel fennálló kapcsolatai még nincsenek tisztázva.

Párizs, július 7. A törvényhozási ülészakat véget ért s megkezdődött a nyári szünet. A szenátusban Cheron, a kamarában Doumergue olvasték fel az ülészakat végét közlő elnöki leíratot. A kamarában az ülés végén a szélső jobb és a szélső baloldali lármás tüntetést rendezett s követelte, hogy mondassék ki a kamara felszólítása.

Faulhaber müncheni biboros: Zsidóság, kereszténység, germánység, világhírű könyve 54 lej LEPAGE-nál Cluj. — Kérje az új könyvszenzációk jegyzékét.

or meglátogathassa az üzemet. jött létre a vizóral a háztulajdonosok, járt költségükön tízkat csak 15 lejes díjaz unnonan megálladij helyett. ulajdonosai, akik legar elsejéig kérvénytázalékos vizdíjkedés érdekében, kedvezek 1932 február 15-ig, a befizetett díjag, a befizetett díjag, a jelen egyezmény a javukra írja. sokra vonatkozólagóság elhatározta, onyhákra, fürdőszonyole egyzetméterbákra és hat négybákra és hat négybákra egy éléskamrákra egyalmaznak. gy és félmillió lejesa háztulajdono

a Banca Nationala a kompenzációs kérdésében

július 7. Tegnap értekezletet tartott a módosítására vo

kompenzáció végre országokkal, amereskedelmi mérle-

Angliát és Ausztrium statisztikai egy ezzel a két országunk megengánélkül, hogy exponálni azt, ugy, értelmében Angliaportálni lehet az alapján 20 százalé

int, hogy kiviteleg legalább — anyakármennyire csak, a nemzeti terereskedelmi mérleszszív marad. Az atják.

rdetmény
ש"ס מומחה ובעל תפקיד
Csak elsőrangú előzettszék nyújtulról címre, ha megjelölésével hat

s szerint, választóznak les

hó 1. Weisz Fábianahtk. elnök.

DO

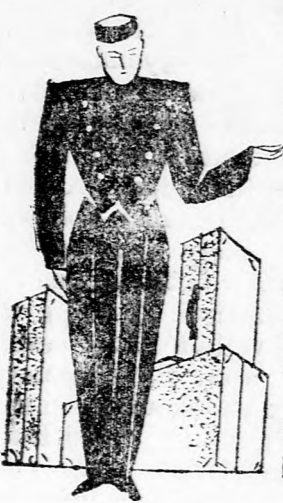
abb regénye, telepítése. — Egy te és halála. —óság feljegvéra. vpiac szenzációja 100 lej. Megrezvosztályá utján. kerestetnek.

ARTZ-

Dokumente den in Deutsch-risti Zsidó Comost jelent meg telős dokumentu. ra 300 lej. Meg- Uj Kelet könyv-

Ha Bukarestbe utazik szálljon meg a

GRAND HOTEL Lafayette - ben.

Szállodánk a főváros szívében a Calea Victorián fekszik. 250 nyugateurópai kényelemmel berendezett szobában hideg és meleg víz, telefon, fürdőszobák.

Teljes penziót (szoba, reggeli és étlap szerint választható 3-3 fogásos ebéd és vacsora) már három napi tartózkodásnál is 300 leiftől nyújtunk.

Gyönyörű hall, fogadó és társalgó termek, író, olvasó szalon, terraszkert. Iskolázott, fegyelmezett, magyarul is beszélő személyzet.

Minden vonatnál kényelmes autóbuzunk és tolmácsunk várja vendégeinket.

Elvünk: „Mindent a vendégért!”

GRAND HOTEL LAFAYETTE

Látogatás Baird-ék párizsi televíziós stúdiójában

A Palace de l'Étoile környékén, Párizs előkelő északnyugati negyedén széles uca vonul végig, párhuzamosan a ragyogó Avenue des Champs Élysées-szel. Rue de Faubourg-Saint-Honoré az uca neve; több mint 2 kilométer hosszú és arról is nevezetes, hogy ott székel az illatakkordok nagy költője: Houbigant és néhány palotával arrébb az egyik Rothschild.

A legrégibb francia televíziós társaságot keresem, Baird-Nathan-ékat, akik szintén ezen a környéken ültették fel távolbátó tanyájukat. Sima, modern stílusú ház a 214-es, magas, gondosan épített antenna van a háztetőn, már messziről látni, hogy ez az. Minthogy az antenna 8 emeletnek megfelelő magasságról „állat” az egész óriási város fölött, a laboratórium, a stúdió akár a — pincében is lehet mert hiszen csak kábel kérdése a többi. Tényleg a föld alatt építették fel az összes készülékeket: kábel csodálkozom, mikor a cég-érge, aki házmaster létére is „européer” és éppen az aznapi műsorkepeket séperre össze tömör ajtókon és szuterén folyosókon át kalauzolt; de késsőbb ezt is megértettem.

Sokan irtak már a távolbátásról, de azt hiszem, csak kevesen látták még valóban távol, különben mind azzal a meglepő paradoxonnal kezdené a cikkét, hogy a távolbátáshoz, legalább a stúdióban teljes sötétség kell. A fogadtatás apró franciás ceremóniái után tehát lekapesolják az összes lámpákat, valahonnan halkán hallatszik egy induló motor bugása és helyetl kínálnak

Lakása

berendezésének

megvételénél legyen ÓVATOS!!

Áldozzon többet, de vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures. Fiókok: BUCURESTI-BRASOV

meg egy körülbelül 10 centiméter széles és 20 centiméter magas mattüveg előtt. Fel-alá szaladó fehér fénycsikok jelennek meg az üveglemezen; egy gombot forgatnak: a csikok rendeződnek, valami dekoratív logika és koordináció érvényesül a mozgásukban, majd érdekes kaleidoszkopszerű minták rakódnak össze a fénycsikokból, míg pár pillanat múlva emberi fej bontakozik ki a fények és árnyak játékból. Fekete haja lesz a képnek, orra keletkezik, majd szeme, meg füle, mint a gyorsfestőnél, a száj vonásai kibontakoznak, mozog, él, beszélni kezd a kép. Furcsa! Mintha már láttam volna valahol ezeket az arcvonásokat... Most világosan ráismerem: a mechanikus ez, aki az imént képesítette a készüléket. Átment a közeli stúdióba, onnan „tá-

volbaláttatja” magát.

Most megrezen, majd eltűnik a vizió a mattüvegről. A fénycsikok valami új pazar játéka szétterpeszkedik az egész lemezen és néhány pillanat múlva boszorkányosan ügyes és gyors lát hatatlan rendező új képet varázsol elő világos és sötét csikokból. Egy férfi lélt a zongorához és játszani kezd. Lát-ni a zongorát, a billentyűket, a kottatartókat, világosan minden mozgást.

Kis kattánással bekapcsolják a hangszórót. Liszt... A darab is jó, az interpretáció is, de egyetlen megható, ahogyan itt a képen és az időben pontosan egymás mellé rendelődik és rendeződik hang és mozgás. És ahogyan a játékosok jellegzetes ritmusérzékevel a fej és a felső test bólogató mozgásával kíséri a kép a futamokat, egyszerűen csak ráismerünk, hogy ez az, ami eddig a rádióból hiányzik. Látni szeretnők a művészt, valakinek, valaminek felismerhetően tulajdonítani szeretnők a hangszóró vak hangjait, mert felnőtt korunkban is mindnyájan nagy gyerekek maradtunk, akik látni szeretnénk és mégis csak szemünkben keresztül itatjuk meg a belsónket a külvilággal.

Még javában zsonganak a zongora meleg formánsai, mikor Baird-ék mérnöke vállon érint: keljék fel, jöjjenek velem. Néhány ajtón és folyosón át vezet és valami projekta-féle gép mellett kis figyelőnyílást nyit a falban. Bele-néznek... Sajátos meglepetés üt meg egy pillanatra: ott ül panoptikumszerű másodpéldányban ugyanez a kis alak, körülbelül 10 centiméter széles és 20 centiméter magas, zongorázott és ugyanazokkal a jellegzetes testbologatásokkal kíséri a halkán átszűrődő Liszt-rapszódját. Néhány másodpercig nem tudom, hogy most mi kép és mi valóság. De már nyílik az ajtó, belépünk egy párnázott terembe, a stúdióba. Gyorsan elillan a lidérenyomás, ott áll három lábán a valódi zongora, előtte ül a művész és jöleszik a spontán meleg kézfogás az — „eredetivel”.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Vasárnap d. e. 11 órakor máltiné. Jön: Magda Schneider legújabb slágere: Egy boldog utazás. Ma, vasárnap kettős műsor. 2 film egy helyért: I. Nyomatlanul eltűnnek a leányok. Világsláger. Premier, Erdélyben először. II. Kaland a Lidón. Operet sláger. Fősz: Alfred Picca-ver, Szőke Szakáll, Nora Gregor.

AZ OPERA MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtökön premier: Vértő vágyak. A szerelem és izgalom filmje. Fősz: Frederic Marsch és Claudette Colbert.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, július 8.

Bukarest, 13.45: Ének 14.40: Könnyű zene grammofoonon. Előadás, 18: Grammofoon. 19.05: Marcuzenekar. Rádiógyetem. 20.30: Előadás. Grammofoon, 21: Heti figyelem. 21.15: Táncczene. 22: Irodalom. — 23.15: Rádiózenekar.

Budapest, 10.15: Hírek. 11: Istentisztelet. 14.30: Cigányzene. 15: Grammofoon. 16.45: Könnyű zene. 17.30: Csevegés. 18: Az Operaház zenekarának könnyű hangversenye. 20: Hárfá. 20.30: Csevegés. — 21: Sporteredmények. 21.15: Hangjáték. 23.30: Sporteredmények. 23.50: Gutenberg jazz. 24.20: Cigányzene. — Bécs, 17: Kamarazene. 21.05: Az ódes lány, operett.

Berlin, 19.30: Ének és hegedű. 21: Zenekar hangverseny. Stuttgart, 20.45: Bastien és Bastienne, Mozart egyfelvonásos operája. Róma, 14.30: Lemezek. 21.45: Hero és Leander, Mancinelli operája.

UI cimünk

STR. REGINA MARIA 6 FOTOFILM UDVARBAN

TIZIAN KLISÉ ÉS RÉZCIMKE MŰHELY

Prága, 19: Lemezek. 22: Hangverseny. 23.30: Jazz-zenekar. Varsó, 20.15: Könnyű hangverseny. — 23.30: Táncclemezek.

Hétfő, július 9.

Bukarest, 14.40: Grammofoon. — 19.05: Könnyű zene. 20: Rádiógyetem. 20.15: Rádiózenekar. 21: Előadás Olaszországról. 21.15: Kamarazene. 21.45: Vacarescu verseiből. 22: Ének. 23.30: Zongora. — 23.30: Zene.

Budapest, 7.45: Torna. Grammofoon. — 10.45: Hírek. Felfolvasás. Grammofoon. 13: Harangszó. 13.05: Könnyű hangverseny. 14.30: Éneknégyes. 16.30: Ifjúsági óra. — 17: Csevegés. 17.45: Hírek. 18: Faragó György zongorázik. 19: Cigányzene. — 21.15: Faust, Gounod operája. 24: Lemezek.

Bécs, 20.30: Operaest. 22.40: Orgona. 23.35: Szímf. hangverseny. Berlin, 21.15: Wagner-est. 22.15: Táncczene. 23.50: Egzotikus zene.

Stuttgart, 22.15: Nagy operett-est. — 1: Éjjeli zene. Róma, 18: Ének- és zenekari hangv. 21.45: Grammofoon. Prága, 22: Filharmónikus hangverseny. 23.05: Tánccadatok két zongorán. Varsó, 21.12: Könnyű hangverseny. — 22.12: Népszerű hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neulucea (Korniss u.) 2. Renner palota.

Három szoba központban, iroda részére, jutányosan kiadó. Értekezni Cal. Reg. Ferdinand 7.

Okleveles fiatal építészvezető és rajzoló állást keres. Perfekt román, német, magyar. Cim a kiadóban.

20 évi gyakorlattal műszaki tisztviselő mozdonyvezetői vizsgával állást keres. Fischer Saturnare, Vladimirescu 21.

Előkelő angol biztosító fixre és jutalékra képviselőket keres minden erdélyi megye és város részére. Ajánlatok „Brans beliek előnyben” jellegére: Bucuresti, Casuta postalá 36.

Előkelő öreg urinó, vagy férfi, kinek készpénze vagy háza van, uri, kényelmes, nyugodt örök otthonra talál és gondos ápolásban részesül. Cim a kiadóban.

Veszek tizennyolcadik század végéig megjelent, hébervonatkozású, nyomtatott, vagy írott, főképpen zsidótörténeti munkákat. Ajánlatokat „Palesztinai muzeum” jellegére a kiadóba.

Vadonatúj rózsafaháló, teljesen használatlan, alkalmasan eladó. Cim a kiadóban.

Perfekt zsidó szakácsnő állást keres a családra. Fogel, Krizbai ucca 43.

Rövid, kötöttárú szakmában legalább tíz évi járással bíró hölgy felvételt. Wolf, Dej.

Egyletus 150 voltos villanymotort, lehe tőleg függőlegest, keresek. Cim a kiadóban.

Tanárjelölt biztos sikerrel készít elő pótvizsgára középiskolai tanulókat és elemistákat előnyös feltételek mellett. Megkeresések „Pedagógus” jellegére a kiadóba kéretnek.

כשר ארטה libassirt

az elképzelhető legolcsóbb árban nagyban és kicsinyben csak

FRIEDMANN M. (Express libahuscarnokban) Oradea, Piața Mihai Viteazului 11. szám rendelheti meg.

Kérjen árajánlatot. Ügyeljen a cégemre!

50 lejért nyerhet 1/4 milliót, ha sietve vásárol mentőszerszemet, melynek szeptember 9-én lesz a húzása. Az összeget az Economica Sorjegyiroda Cluj a nyertesnek készpénzben azonnal kifizeli. Sorjegyvet vásárolhat minden trafikban és sorsjegyügynöknél.

Héberül tanuljon Majrovits kurzusán. Jelenkezés Löwynék, Regele Ferdinand 82

Asztalossegéd állást keres vagy bár milyen munkát vállalna. Érdeklődni: Eperjes ucca 2.

Modern lakás villanegyedben, ujonnan festve, aug. 1-re, esetleg azonnalra kiadó. Jordan, Gelu 14, Telefon 535.

Kiadó üzlethelyiségek: uccai, udvari Regele Ferdinand 21 Farkas bórkereskedőnél. Ugyanitt eladó vízvezetékli berendezések, két Ganz gyár mányu 8 lóerős, 150 voltos villanymotor, acélrolok. Ugyanitt kapualatti kirakatok kiadók.

Erdély legnagyobb, legforgalmasabb városában szolid alapon vezetett elsőrendű nődiva üzlet tőkés társat keres ötszázezettől egymillióig. Ajánlatokat „Töke biztosítva” jellegére e lap kiadóhivatalába.

Belváros szívében: napos, kertes villatelek eladó, csendes negyedben. Értekezni: Sr. Saguna 16. 11—1-g.

HIDETES AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

Ch.

Az egész z...

ritotta Chair...

halála.

Nemcsak l...

mai zsidó ne...

magasabb sz...

szánsz mozga...

1873-ban sz...

faluban. Apja...

dó volt. Min...

meg kenyerét...

dig Talmudot...

este, hogy leg...

tött volna gy...

ások fölött.

ben feküdt. E...

tok társaságát...

brécha” (A...

irja meg gyer...

ben a termész...

ügy ahogy azt...

lélek látja.

Hét éves vol...

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Ch. N. Bialik, a nemzeti költő

Az egész zsidó nemzetet gyászba borította Chaim Nacham Bialik, korunk legnagyobb héber költőjének váratlan halála.

Nemesak legnagyobb költője volt a mai zsidó nemzedéknek, hanem legkimagaslóbb szellemi vezére a zsidó reneszánsz mozgalomnak.

1873-ban született Radi, oroszországi faluban. Apja szorgalmas, dolgozó zsidó volt. Mint erdőfelügyelő kereste meg kenyerét, a napi munka után pedig Talmudot tanult. Nem mult el egy este, hogy legalább három órát ne töltött volna gyertyafény mellett a fölások fölött. A falu gyönyörű völgyben fektett. Ebben a környezetben nőtt fel az ifjú Bialik. Pásztorok, paraszti társaságában töltötte napjait. „Habrécha“ (A tó című költeményében írja meg gyermekkorai emlékeit, melyekben a természet szépségei ragyognak, úgy ahogy azt egy üde, tiszta gyermek lélek látja.

Hét éves volt, amikor apját megfosztották a bérlettől és a Bialik-család kénytelen volt Sitomir városába hurokolni. Szomorú, küzdelmes életet kezd itt a kenyerétől megfosztott család. Az apa csakhamar összeroppan a kenyérharcban. Meghal. Az özvegy kenyérsütésből tartja fenn a családot. Bialik megindító versekben írja meg később a nyomor szomorú napjait.

A fiu nagypapjához kerül, Chéderbe küldik. A szigorú fegyelmet, a hajnait felkelést nem bírta sokáig és gyakran összetűzött tanítójával. Egy alkalommal nagypapja bottal fenyegette meg. Ettől kezdve nem járt ki többé a szabadba, magába fojtotta fájdalmait és minden idejét olvasással töltötte. Nagypapja régivágású művelt ember volt, akinek könyvszekrényében az ifjú Bialik megtalálta a kor irodalomtörténetét, természettudományi, nyelvészeti, régiségügyi és matematikai könyveket. Ezeket olvasta minden rendszer nélkül.

Innen a volosini jesivába került. Ez a talmudiskola türelmes szelleméről volt híres. Bialik nem használta ki az iskola liberálisitását, hanem éjjel-nappal tanult. Csak később, amikor már elsőrangú talmudista lett, kezdett oroszul tanulni. A jesivában megismerte a zsidó szellem őseréjét, de felismerte az ódon falak között zajló élet szomorúságát is, felismerte hogy ezek a fiatal lelkek a jesiva falai között a halott betűkbe temetik életüket. Így érlelődött meg benne a zsidó szabadság gondolata. Ekkor ismerkedik meg a modern héber költészettel Frug versein keresztül. Frug inspirálta arra, hogy maga is írjon.

Első költeménye az „El Hacipor“ (A madárhoz) című vers, mely a zsidó föld és a zsidó nép megújulásának legszebb meghirdetése. 1891-ben megalapította a „Hamelic“ című héber lapot és egyesületet alakított a zsidó megújulás programjával. Később Odesszába költözik. Itt ismerkedik meg a kór héber íróival. Segítségükkel kiadja első verseskötetét, mely általános feltűnést kelt mindenütt. Új hangot vitt be a héber költészetbe és csakhamar egyik legnépszerűbb költője lett az orosz zsidóságnak.

Nemesokára megházasodott és fiait elnevezte. Nem értett az üzlethez, tönkrement. Ezután tanítósággal kereste meg kenyerét Odesszában modern chédert nyitott, mely egyike volt a leglátogatottabb zsidó tanintézeteknek. Közben sokat írt és tankönyv-kiadóvállalatot létesített. Miután megismerkedett Achad Haam-mal, annak befolyása alá került. Leghűségesebb követője volt a kultureionizmus apostolának, Achad Haam igen termékenyítőleg hatott Bialik költészetére. Ebben az időben írta meg a pogromról szóló „Harag dalait“, mellyel bevonult a világirodalomba.

1909-ben utazott először Palesztinába. Fejedelmi fogadtatásban részesítette az új palesztinai nemzedék. A háború éveiben sok viszontagságon ment keresztül, míg a forradalom után a többi héber irokkal és művészekkel Berlinbe menekült Oroszországból. Itt megalapítja a „Stiebl“ héber kiadóvállalatot, és azon keresztül irányítja a héber írók egész tevékenységét.

Berlinből Tel-Avivba költözött. Itt házat épített számára a nemzet a Keren

Kajemeth földjén és uccáit neveztek el nevére. Az ország legünnepeltebb vezéregyénisége lett, kinek szava fogalom volt az egész ország számára.

Széleskörű tevékenységet fejtett ki az országban. A versírást abbahagyta ugyan de annál intenzívebb tudományos és pedagógiai munkát fejtett ki. Irányítója volt az egész ország nevelőmunkájának. Ebben a munkában érte utol a váratlan halál. Bécsbe ment megoperáltatni magát, hogy aztán újult erővel folytathassa munkáját. Az operáció sikerült is, a beteg állapota egyre javult, míg a tizedik napon váratlan szívvelhűdés pontot tett életére.

Bialik holttestét minden valószínűség szerint hazaviszik és Erec Jisráélben fogják örök nyugalomba helyezni a nemzet többi nagyjai mellett.

A Föld üzenete

Az alábbi sorokat Bialik egyik beszédéből idézzük, melyet 1925-ben tartott a newyorki zsidóknak.

Elküldtek hozzátok... és szót fogadtam, két tengert hasítottam át és itt vagyok

Szétzörvén és szétmorzsolva élünk e széles, nagy világban, de elérkezett már — a kibuc galójuth — az összegyűjtés ideje. Keletről, Nyugatról, a világ minden tájáról jönnek ök, üdítő, termékenyítő forrásokhoz, saját kulturáink előre, hűvös szélükkel a teremtő ősi szikrákat... Jönnék az utánuk vágyakozó anyföldre, melyet verjékükkel trágyáznak és velővel, vérrrel termékenyítenek, de melyből egyben önmaguknak is új, friss erőt gyűjtenek

Üdvözetet hozok nektek. És ök jönnek. Ha Isten hívása harag, ki ne hallaná azt? Ha az ő zászlója lobog, ki ne sorakozna alája? A süri-sötét, ólomszürke galuth egeken egy fénylő csillag ragyogott fel, hősi hirtelnek hirdetője, mely az éjji sötétben, a szabadság felé mutatja az utat.

És a csillag a homályos poros ablakon keresztül a Bét-hamidrasechba tör magának utat, megvilágítja lerongyolt falait. Összetört, nyomorult zsidók, sápadt, vértelen arcokkal, szemekkel — megpillantják a fényt és a szemük képráznai kezd, a szívükre szállt kétségbeesés porát a vigasz áldó szárnyával le törölte, vérük lüktetésben kering, le rázzák fejükről a gyászhamut és elindultak a csillag után.

Üdvözetet hozok nektek tőlük. És halljátok mi történt. Az egyik felszakította tarisznyáját és vándorbot jához szegezte, a tábor fölé, magásra emelve hirdette: „Vége a vándorlásnak nem leszünk többé koldusok. Hazánktól elüldözve, zászlónok szöveteiből koldustarisznyát varrtunk és rudjából vándorbot faragtunk. De most bolyongásunknak vége, vissza, haza megyünk. Lobogónkat újra felszenteljük. Nincs koldustarisznya, nincs többé vándorbot, mert azok újból zászlóinkká lettek.“

És a csillag, meghallván a hírnök hirdetését, kettős tüzzel világított. En mindezt szememmel láttam és elküldtek hozzátok, hogy meséljem el nektek. És a csillag az ingadozó, dűledező Jeschivába pillantott be. A bachurok gyászukat, vágyukat egy édes-bus melódiába ringatták: „Tanu-rabbanan“. Az egyik hírtelen megpillantotta a csillagot, amint fényével a keleti falon játszadozik. Feltekint és repesve sikolt fel: „Az én csillagom.“ A bachurok fejüket a csillag felé fordítják, széttárt ingüket szabadabbá teszik, hogy a szelőlő szárnya kitért keblükkel szabadabban játszadhassék. És felrisszulten

lélekenek és ajkuk lelkesedve kiáltja: „Oh! Mi drága csillagunk. Századokig vártunk teread. És most, amidőn hívsz, maradhatunk-e? Megyünk.“ És az egyik bachur egy stendert hasította szét, mindegyik kezébe nyomott egy darabot mondván: „Nyelek a — kapátokhoz!“ És vonul a csapat saját országuk felé.

Üdvözetet hozok nektek tőlük. És a csillag örömmel vitte fényét a gyárakba, a munkások szegényes viskóiba, bevilágított a szűk uccákba a sötét, dohos falak közé.

A csillag hívott és tömegek szakították fel bőrtöneik ajtajait és vonultak a világos uccára. Testükön még meglát szottak láncaink nyomai, de láncuk már összetörve, mindnyájuk kezében vas karika és hirdette az egyik: „Uj reményünk kohójában összeolvastott rabláncunkból éket formálunk mellyel a mi földünknek hasítjuk majd fel! A táborban egy testvér, testén nyitott sebekkel... ólomvégű kancsuka hasította szíjjakra megkínzott testét... boldogan kiáltott fel: „Szabad vagyok! Minden csepp véretem megőrzöm én!“ Seből egy kendő húzott, saját vérebe áztatta és fennen lobogtatva hirdette: „A mi vérünkben fogunk élni!“ És a többiek tulharsogták: „Vége az értelmetlen életnek és értelmetlen halálnak! A vér az élet! És vérünkkel fogjuk országunkat új életre kelteni!“

Üdvözetet hozok nektek tőlük. A csillag éjféltájt, sötét, nyomorult uccában egy kiesiny, dűledező viskóhoz vergődött. A földön, egy szögletben öreg zsidó ült és apró gyertya fényénél, árnyékával versenyt hímá lözve, régi, könyvzattá Tikunból, a Chacozth szomorú szolozsmáit sirta. Csillagunk tüzes fényét a kiesiny gyertya lángjába fonta. Az öreg, megpillantván az ezüstös csillagfényt, felrezen, szomorú melódiája hírtelen harsogással emelkedik, felugrik és így énekel: „Kumi, hitörri lvisi bigdéh tifar téch“. „Kelj föl! ébredj! öltsd diszruhád magadra!“ A Tikun öreg szívéhez szorítja és fel kiált: „A mi öreg kétkezereves könyveink végre megtalálták istenhez az utat és elérkezett a Tikun a megváltás ideje.“ Egy lány fuvalat a Tikun lapjait szétröpítette és azok mint fehér selyem szárnyak, benyomultak és szétzörödtek a zsidó ucca minden zugába.

És a csillag az ifjak szívébe tüzelt, meggyújtva bennük a vágyak tüzeit. Az ifjuság saját véreben megfürödve, újhódott fel. És az egyik szolt a többihez: „Felragyogott a mi csillagunk — a hajnalcillag — Keletország egén is.“ Az egyik ifju, tüzes szemű és sápadt arcú, felállott, szemét égre szegezve, esküre emelte kezét: „Szívünknek szent tüzét szeretettel áldozzuk népünknek!“ — És a vérüket! — har-

sogták mások. „És erőnket, velőnket!“ kiáltották ismét mások. És a szent esküvés után mindegyik izmait vizsgálta, kezükkel keblükre ütöttek, hátukat ki egyenesítették és lábukat erősen megfeszítették. És a tüzezzemű folytatta: „Izmainkat vassal fogjuk átöntenni, keblünk acéllal és hátunkat rézzel! Nincs akadály, mely bennünket célunktól eltántoríthatna!“ A követ vassal, a vassal acéllal, az acéllal rézzel törjük meg és mindhármukat — szívünknek lángoló tüzevel, mely szétolvastja őket és majd az utat szabadabbá teszi! Mi hazamegyünk s mint a mély gyökert vert tölgy, minden viharral szembeszállunk helyünkben ki nem mozdít senki! És halljátok: mit láttam! A shechina, a mely gyászruhában ülve, fejét összefőrt szárnyai alá rejtette, amint az esküt meghallotta, levetette gyászruháját, örömkönnyeivel öntözte megtépelt szárnyait, melyek új erőre kaptak. És szárnyuhogás hallatszott az eskütevők fejei felett és az egekből isteni szózat zendült: „Ezen ifju emberek az én gyermekeim, az én drága chaluceaim ök, a kik az én utjaimat kövezik.“

Aldásdusan terem a mi mezőinkben minden, amit ök saját kezükkel vetettek el. A figyelő fül a kalász susogásában az új zsidó élet isteni szózatát hallja. Lombok, mint a Menora ágai nyulnak a derüs légtérbe és kiszöndülnek a fák, melyeket az ő hűséges kezük ültetett. A fák már zengik az új zsidó dalt, a teremtés dalát: Építnek és alkotnak a mi országunkban — a fuvó szél, a tűz lángol, feszülnek az izmok, a kalapács veri már az üllön az új saját életét. Kigvöngyöznek a homlokokon a verejték cseppek, ráesnek a tüze-vasra, örömmel forrnak fel és olvadnak össze a vassal, megacélozva azt. A teremtés dala zeng a légtérben, amely az örömmel tel. A zsidó megtalálta a szívéhez az utat és szíve az utat Istenhez. A zsidó újra a teremtő munkatársa lett. Formálja az új életet, melyben önmagát is újáalkotja. En onnan jövők és üdvözetet hozok nektek. A föld vágyakozik hűség fia után és gyermekei vágnak szeretett földanyjukért, melyet, mint áldásthó tavaszi eső, homlokukról lecsurgó verejtékesepek öntöznek és termékenyítenek meg.

Hosszu galuth történelmünkben ily boldog időt még nem értünk. Eljöttem, hogy megmondjam nektek. A fél zsidó világ romokban hever; de a hamuból egy új zsidó világ körvonalai bontakoznak ki: A kiontott vér és könny megtermékenyíti az elpusztított zsidó földet és kiesattannak rajta a sokszínű virágok. Sötét árnyékok lebegnek a nép felett a galuth országaiiban; de már felesillant a hajnalfény és bevilágítja a sötétséget. A hajnalfény, mely a mi hegyeinket koronázza be.

Ebből az országból küldtem hozzátok. Itt nálatok is történtek csodák. Tegnap még üldözöttek és megvetettek voltatok és ma már a tekintély és jólet jétraín kapaszkodtok felfelé. Nyugalomban és gazdagságban éltek. Azonban a zsidó Génusz lakhelye a Golusz országa nem lehet! Csak ott lehet, ahol valamikor bölcsőjét ringatták! Benneteket két tenger választ el azon országától; de varázsereje áthat ide hozzátok is. Népünk építi országát és az építés által önmaga is újra épül. A szép álom valószínűben van és a valóság szebb lesz, mint az álom! Jöjjetek! és mindnyájan szöjjétek be szívetek szálaizt ezen gyönyörű sokszínű álomszövesbe Massiach elszakította láncait és a mi hívásunkra vár, az egész nép hívására. Hírnöke már itt van, hozzátok küldtek, hogy a „Mövászév“ közösfogadására meghívjalak benneteket! Menjünk mindnyájan együtt a széles fehér uton, a hajnalfény elébe!

Hogyan fedezte fel Curie asszony a rádiumot

Az elhunyt híres tudós csodálatos élete. A Curie-házaspár kezdetben maga sem tudta, hogy milyen korszakalkotó felfedezéssel lepté meg a világot

Párizs, július 7. Curie asszony élete a legcsodálatosabb élet volt. A rádium most elhunyt világhírű felfedezője küzdelmes pályát futott meg, amíg eljutott a francia akadémia tagságáig. De még verejtékesebb volt a munkája, amíg fel fedezhette a rádiumot, ezt a felbecsülhetetlen értékű új elemet, amely ma valósággal áldás a gyógyászatban és talán egyedül gyógyszer a rákbetegségnek. Curiené, leánynevén Skodowska Mária, korán politikai mozgalmakba keveredett és ezért menekülnie kellett hazájából, Lengyelországból. Viszontagságos bolyongás után végre eljutott Párizsba, ahol bejutott a Sorbonne egy tanárának a laboratóriumába — takarítónéknak.

Egy szerelem története

A Sorbonne poesszorának volt azonban egy asszisztense: Pierre Curie, aki nem volt olyan vak, mint mestere. Bámullatt adózott a fiatal diáklány szorgalma és lelkesedése iránt. Sokat beszélgettek egymással és Pierre Curie is nagy hatással volt a kis laboránsnőre. Beszélgetéseik témái a tudomány körül feltáruló hallatlan perspektívák körül folytak és egy szép napon Pierre Curie álmódóva megjegyezte, hogy milyen gyönyörű lenne, ha ketten együtt tölthetnék egész életüket és a tudománynak szentelhetnék minden erőfeszítésüket. Így kezdődött a tudomány történetének egyik legszebb szerelmi regénye, amelynek csak Pierre Curie váratlan tragikus halála vetett véget.

Henry Becquerel, a nagy francia tudós az urániummal kísérletezve, 1896-ban rájött arra, hogy ez az új elem különös sugarakat bocsát ki magából. A tudomány akkor már megállapította, hogy különböző bonyolult eljárások segítségével sugárzásokat lehet előidézni, hiszen a híres Crookes-csőekben is ilyen rejtélyes sugárzást figyelhettek meg és hasonló radiáción alapultak a Röntgen-sugarak is Becquerel rájött arra, hogy vannak anyagok, amelyek bármiféle mesterséges beavatkozás nélkül is sugarakat bocsátanak ki magukból, azonban ő csak odáig jutott el, hogy észrevette, hogy az urániumból is ilyen érthetetlen sugárzás indul ki.

Titokzatos kisugárzások

Madame Curie felhívta férje figyelmét Becquerel megmagyarázhatatlannak tűnő megfigyeléseire. Pierre Curie felfigyelt felesége szavára és minden más munkáját abbahagyva, ő is az uránium tanulmányozása felé fordult. Az uránium tulajdonképpen a szurokére egyik mellékterméke, így Madame Curie első

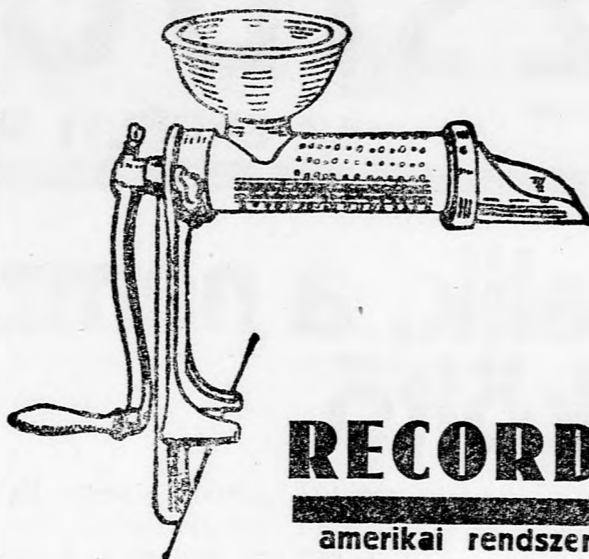
dolga az volt, hogy szurokérekből urániumot állítson elő. Odáig a tudósok az uránium előállítás után a fennmaradt szurokéreket egyszerűen kidobták, Madame Curie azonban már alaposabban járt el: hozzálátott a megmaradt tömeg pontos és részlete s feldolgozásához is. Legnagyobb meglepetésére azt látta, hogy az uránium kiválasztása után az odáig értéktelennek tartott anyag tovább folytatja a kisugárzások, sőt úgy látta, hogy ez a sugárzás még erősebb, mint az uránium volt.

A Curie-házaspár mindig nagyon szegény volt. Kísérleteikhez szurokérekre volt szükségük, már pedig szerény fizetésükből igazán nem teltek erre, annál is inkább, miután óriási mennyiségű szurokérekre volt szükség és ezt a ritka anyagot csak nagyon kevés helyen lehetett a föld mélyéből kibányászni. A legnagyobb lelőhely abban az időben Joachimsthal volt, így a Curie-házaspár elhatározta, hogy az osztrák kormányhoz fordul és tőle kér a kísérletek számára megfelelő mennyiségű szurokéret, hiszen közös nagy cél: a tudomány előbbrevitele érdekében folytatják kísérleteiket. A két kérés nagyon udvarias levelet kapott Bécsből, amelyben az osztrák kormány a legnagyobb készséggel rendelkezésükre bocsátott egy tonn szurokéretet a joachimsthal bányából.

A Curie-házaspár hallatlan lelkesedéssel és türelemmel látott munkához. Más ember talán már kénytelenül felhagyott volna kísérletezéseiével, mert már mindig nem sikerült nyomát sem találni annak a titokzatos anyagnak, amelyet oly lázasan kerestek. Már-már ezt kezdék hinni, hogy álmotk és semmit sem fognak találni, amikor vonakodva, kellemetlenül egy új elem keletére kezük nyomán. Sugarai áthatóbbak voltak, mint bármely más, odáig felfedezett anyagé és ezeknek a sugaraknak a hatása a fa- és fémtárgyak belseje elképzelhetetlenül élesen mutatkozott. Madame Curie leigázott házájának tiszteletére Londonnak keresztelték el az új elemet és a házaspár úgy érezte, hogy ezzel a munkájuk is fejeződött.

Néhány napig nem is gondoltak arra, hogy kísérleteiket tovább folytassák, azonban amikor vizsátértek laboratóriumuk asztalukhoz, észrevették, hogy a polónium sugarain kívül más sugárzás is érezhető a hatását.

Ertelmetlenül csóválták a fejüket, aztán újból munkához láttak, hogy felderítsék ennek az újabb, rejtélyes sugárzásnak a nyílását. Hallatlanul fárasztó, idegölő munka után 1898-ban parányi, szürkésfehér port sikerült előállítaniuk az egy tonna szurokérekből, de ez az elenyészően csekély mennyiség is fordulópontot jelentett a tudomány történetében. Ez a szürke, piszkosfehér anyag tiszta rádium volt, amely halomra döntötte a tudomány minden eddigi megállapítását és egyszerűben igazat adott az alchimisták fantasztikusnak tetsző álmainak.

RECORD UNIVERSAL

amerikai rendszerű passzirozó gépről beszél,

mert praktikus, higiénikus és olcsó, mert örökös darab. Praktikus: mert eddig minden háziasszonynak gondot okozott, hogy a paradicsomfőzést, izék készítését és más passzirozandó dolgokat miként tudná minél olcsóbban és gyorsabban elvégezni és hogy a tőle elvett paradicsom és iz minőség és tartósság szempontjából elsőrendű is legyen. Ezen kívánalmaknak tökéletesen megfelel a „Record Universal” amerikai rendszerű passzirozógép, mert annyira tökéletesen működik, hogy a drága pénzén megvásárolt anyagok teljes felhasználását garantálja és így a passzirozandó anyagnál elért megtakarítással egy szezon alatt a gép teljes ára visszatérül. Paradicsomot, mindenféle főzeléket, egész apró magvu gyümölcsöt, fűt burgonyát héjastól, ribizlit szárítással együtt lehet a gépbe tenni, mely bámulatos gyorsasággal, hihetetlen tisztasággal tökéletesen passzirozza át az anyagot, úgyhogy az eddigi anomáliákat, amik passzirozásnál előfordultak, teljesen kiküszöböli. Minden háziasszony maga végezheti el tizedrésznyi munkával azt, amit ezelőtt többek segítségével és nagy fáradsággal lehetett csak elvégezni. Higiénikus: mert cinezett anyagból van és így nem rozsdásodhat.

MOSKOVITS ÉS TÁRSA Cluj, Főpostával szemben.

Primăria Muncipiului Cluj. No. 5581-934.

Publicatiune

Să aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 31 luna Iulie anul 1934, ora 17, se va ține în localul Primăriei (Sala de ședințe) situat în Cluj, Strada Regina Maria No. 2, licitație publică pentru pavarea cu bolovani și cuburi a străzii: Tunariilor, Praporgescu, Bunea, Memorandului în valoare de Lei 299.680.

Licitația se va ține în conformitate cu Art. 88-110 incl. din Legea C. P. Regulamentul O. C. I. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4. Iunie 1931.

Toate persoanele, cari vor lua parte la licitație, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea furniturii oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu caietele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi dela ora 11 până la ora 13 în localul Serv. Tehnic Cluj, Strada Kogălniceanu 4, etaj.

Cluj, la 3 Iulie 1934. Primăria Muncipiului Cluj.

Primăria Muncipiului Cluj. No. 5578-934.

Publicatiune

Să aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 31 luna Iulie anul 1934, ora 17, se va ține în localul Primăriei (Sala de ședințe) situat în Cluj, Strada Regina Maria No. 2, licitație publică pentru pavarea cu volovani a Strada Wilson, Gojdu și Baba Novac în valoare de Lei 145.600.

Licitația se va ține în conformitate cu Art. 88-110 incl. din Legea C. P. Regulamentul O. C. I. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4. Iunie 1931.

Toate persoanele, cari vor lua parte la licitație, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea furniturii oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu caietele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi dela ora 11 până la ora 13 în localul Serv. Tehnic Cluj, Strada Kogălniceanu 4, etaj.

Cluj, la 2 Iulie 1934. Primăria Muncipiului Cluj.

Öcska, törött kereteit

újra varázsolja. Képeit izléssel olcsón keretezi:

„PAX” Calea Victoriei 6.

A Zsidó Párt

Str. Gen. Filip

Insp

Hétfő, július

Chajim Nachm

Halál

Egy ember, egy dalt dalolt. De mire a dalnak meghalt. Most, hogy gyászolnánk így: meghalt a...

Volt egy harja, az ember minden jászta, sirta: és mégis maradt a harja hurjaj, menjenek utána.

Hogy feszült a hogy várt: jaj, mikor lesz jaj, mikor jön a mikor lesz hurjaj.

Egy ember egy dalt dalolt. De mire a dalnak meghalt. Most, hogy gyászolnánk így: meghalt a...

A király avdék új székhez Tegnap avatták a jonnann megalak... Az ünnepek... között fennáll. Ki... amely kezdemény... sen, mert az... létrejött ez az... amely kezdemény... mások is. Legme... fejezem ki a nem... réhez és kijelente... megelégedés... tisztét.

Jutaléko

keres textilipor... jobb vevőknél... jék ajánlatukat... 'Zsható' jelgére.

— Eljegyzés. E... Mózes Lipót Szent... den külön értesít

— Tábla ítélet... lóinak büntetés... Banca National... sei: Mitică Marie... dru Gavrilăscu és... ügye került ma a... elé. Néhány nap... a tábla ugyane... tanácsagok véle... ma ötös tanács... mult év nyarán... tárgyaláson Dum... három, míg St... hónapra ítélte a... megváltoztatta a... nécsának ítélet... bizonyítékok hián... azonnal szabadláb... eu öt éves ítélet... rilesu három éves... litotta le a tábla... vette az ítéletet... hébb büntetésért... lansága hangsúly... Így csak Stefáne... egy és félvi viz... elhagyta az ügyés

HIREK

A Zsidó Párt jogvédő irodája:

Str. Gen. Filipescu (Szentlélek u.) 1/a.

Inspekciós ügyvéd:

Hétfő, július 9: Dr. Jónás Imre.

Chajim Nachman Bialik:

Halálom után...

Egy ember, egy hosszú, dalát dalolt. De mire a dalnak végére ért volna, meghalt. Most, hogy gyászolnátok őt? Mondjátok így: meghalt a dal, Mondjátok így: meghalt a dal.

Volt egy hárfa. Hurjain az ember minden vágyait játszta, sírta:

...és mégis maradt egy tükre: Most a hárfa hurjai menjenek utána a sírba?

Hogy feszült a hur,

hogy várta: jő, mikor lesz a hang dalba zárva, jő, mikor jön a dalosember, mikor lesz hurpendülése dalba váltva?

Egy ember egy hosszú, dalát dalolt. De, mire a dalnak végére ért volna, meghalt. Most, hogy gyászolnátok őt? Mondjátok így: meghalt a dal, Mondjátok így: meghalt a dal.

Ford. ADLER HUBERT

A király avatta fel a bírák és ügyvédek új székházát, Bukarestből jelentik: Tegnap avatták fel a bírák és ügyvédek újonnan megalakultárságának helyiségét. Az ünnepségen részvett az uralkodó is, aki a következő beszédet mondotta: Üdvözlöm ezt az új egyesületet, amelyet az egyetértés szelleme hozott létre, amely az igazságszolgáltatás két ága között fennáll. Különösen örömmre szolgálja jelen lenni ezen a felavatási ünnepségen, mert az önök kezdeményezéséből létrejött ez az első intellektuális társaság, amely kezdeményezést követően foglalkozik mások is. Legmelegebb jókívánságaimat fejezem ki a nemes kezdeményezés sikeréhez és kijelentem, hogy a legnagyobb megelégedéssel fogadom el annak védnöki tisztét.

Jutalékos képviselőt

keres textilipartört. Csakis Erdélyben jobb bevételű otthonos képviselőt tudják ajánlatukat Rudolf Mosse Arad Megbízható jellegre.

Eljegyzés. Ernster Magdus Teke és Mózes Lipót Szentmargita jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Tábla ítélet a Banca Nationala rablónak büntetésében. A két év előtti, a Banca Nationalának történt rablás tevése: Mitică Marion Dumitrescu, Alexandru Gavrilăscu és Joan Stănescu büntetése került ma a tábla Zaharia tanácsa elé. Nehány nappal ezelőtt foglalkozott a tábla ugyancsak ezzel az ügygel, de a tanácsot a véleménykülönbsége miatt ma ötös tanács tárgyalta le a pert. A múlt év nyarán megtartott törvényszéki tárgyaláson Dumitrescut öt, Gavrilăscut három, míg Stănescut egy és nyolc hónapra ítélte a bíróság. A tábla teljesen megváltoztatta a törvényszék szüneti tanácsának ítéletét és pedig Stănescut bizonyságok hiányában felmentetté és azonnal szabadlábra helyezték, Dumitrescu öt éves ítéletét három évre, míg Gavrilăscu három éves ítéletét két évre szállította le a tábla. Az ügyész tudomásul vette az ítéletet, míg Dumitrescu enyhébb büntetésért Gavrilăscu pedig ártatlansága hangsúlyozásával fellebbezett. Így csak Stănescu ítélete jogerős, aki egy és fél évi vizsgálati fogság után ma elhagyta az ügyészségi fogházat.

A HÁJA

10 kg. fölösleget

jelent önnek, mely árt az egészségének. Egyetlen mód, amellyel meg szabadulhat ettől a fölöslegetől a

Dr. ERNST RICHTER-féle fogvaszító tea

mely eltünteti a fölösleges zsíradékot, hogy újból ruganyos és fiatal legyen. Egy csomag 90 lej. Koncentrált 100 lej. Kapható gyógyszertárakban és drogériákban.

Hat halálos áldozata van az amszterdami kommunista zavargásoknak

Véres harcok voltak a zavargók és a karhatalom között. Helyreállott a rend

Amszterdam, július 7. A tegnap délután folyamán a kikötői munkásnegyedekben újra fellángoltak a zavargások. Kommunista rendbontók egy hidat petróleummal leöntöttek s aztán tüzet adtak a hidnak. A tüzoltóság nagy nehezen megmentette a hidat az elhamvadástól. A kikötői munkások 24 órássztrájkot proklamáltak. Kommunista agitátorok megkísérelték a sztrájk szállítását az építőipari és a közüzemi munkások körében is, de ez nem járt eddig eredménnyel. A közüzemeket katonaság őrzi.

Az esti órákban a zavargók több élelmiszert szállító tehergépkocsit rohantak meg és fosztották ki. A tűzharc újra meg élénkült. A rendőrség és a katonai rend-

őrség megerősítésére lovasságot is kivényeltek a zavargási területre a rendbontások megszüntetésére. A baloldali munkásképviselők küldöttségei menesztettek a népjóléti és munkaügyi miniszter elé, aki előbb szóvá akarták tenni a munkanélküli segélyek leszállításának sérelmét, de a miniszter a küldöttséget nem fogadta.

Az éjszakai órákban újra kezdődtek a zavargások a Jordan-negyedben. A rendőrség kénytelen volt fegyverét használni. Utolsó jelentés szerint a rendet sikerült helyreállítani. A zavargásoknak hat halálos áldozata van. A kórházban több mint ötven súlyos sebesültet ápolnak. Közülük 12 a halállal vívódik.

Dr. Markovits Ignác né Nagysomkúton. Dr. Markovits Ignác, a nagyváradi Wizo elnöke június 27-én meeting keretén belül nagysikerű előadást tartott, melynek hatása alatt bizonyára sok új tag fog belépni a somkúti Wizo-csoportba. A vendég tiszteltére Rosenfeld Hermanné, a csoport pénztárosa gyümölcs- és fagyalt délutánt rendezett, amelyen a Wizo-tagok teljes számban megjelentek.

Párizsi tanulmányutunkról hazatérve, ez ezidei legmodernebb

szőrme-ujdonságok

már most kaphatók szezonelőtti olcsó árakon a

Weisz Fivérek

szőrmeszalomban

Cluj, Gólya palota, Fiók: Bucaresti, Str. Sft. Jonica 6. Telefon: 308-20.

Elhamvasztották Victor Rodan holttestét. Bukarestből jelentik: Tegnap délután hamvasztották el a bukaresti krematóriumban Victor Rodan holttestét. Hatalmas közönség előtt történt az aktus. A nemzet pártjaitól kezdve a romániai parasztpártjaitól kezdve minden párt képviselője megjelent. A holttestet a romániai parasztpárt nevében Madgearu beszélt, Pamfil Seicaru, a Curentul nevében, Romulus Dianu a szerkesztéséig költő névében, Ciuceanu az újságíró szindikátus nevében, Silviu az újságírók uniója, Branisteanu a sajtósövetség nevében mondtak kegyeletes szavakat.

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi cionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendők

Rövid hírek mindenünnen. Mme Curie ma a francia fővárosban teljes esendben eltemették. — Newyorkban elviselhetetlen hűhullám pusztít, amely majdnem lehetetlenné teszi a munkát. Az Egyesült Államok más részein valóságos orkán okoz hatalmas károkat. — A repülőszerecsendés áldozatává lett Max Pallenberg leánya kártérítési pert akar indítani a csehszlovák állam ellen, mivel a légi katasztrófa, mint ismeretes csehszlovákiai vonalon, Karlsbad mellett következett be. Per fog indulni az életbiztosítási összegért is az elhunyt művész felesége Fritzi Masary és Pallenberg leánya között, mert végrendelet hiányában a művész leánya magának követeli az életbiztosítási összeget. — Radikáltak a Jemen imámjával kötött s a rabzolgakereskedelem betiltására vonatkozó nemzetközi szerződést. — Tokiói jelentés szerint a tartós szárazság miatt elrendelték, hogy néhány tüzérezred most tartson éles muni-cióval hadgyakorlatokat. A lövegek sor-tüze esetleg megfelelő áramlásokkal idéz elő a magasban s felhőképződést s ezt követően esőt hoz létre. — Mussolini elrendelte, hogy a hadsereg, a haditengerészet és a légi flotta tisztjei nyári egyenruháikat tartóznak selyemanyagból készíttetik. A rendelkezés a selyem nehézzé vált külföldi elhelyezése s a nagy készletek áram-bóló hatásai ellensúlyozására következett be. — Rio de Janeróban a bank-tisztviselők az öregségi biztosítás körüli nézeteltérések miatt sztrájkba léptek. A pénztintézetek zárva tartják helyiségeiket, amelyeket rendőri készületek őriznek. — Hendrik herceg, a királynő férjének temetése szerdán, július 11-én megy végbe. — Dollfuss racionál utasítást elhatalosítja, mert felesége anyai örököknek néz elébe. — Az Egyesült Államok a rossz termés miatt búzaimportra kényszerül. — Reinickendorf északi külvárosában a Residenzstrasse egyik üzlethelyiségében revolvergolyóktól találva holtan lettek meg Wirz kereskedő feleségét és leányát. A gyilkossággal a kereskedőt gyanúsítják, aki eltűnt Berlinből.

Eljegyzés. Levy Aní Bucuresti és Baumzweig Manó Cluj jegyesek.

A Wizo marosvásárhelyi csoportja június 24-én hangulatos gardenparty rendezett, az Avoda Klub kert helyiségében. A rendezvény nagy sikerű, mint anyagi szempontból fényesen sikerült. A színes lampionokkal megvilágított és feldiszipert kertelyiségben hajnalig mulatott a város zsidósága, élvezve a gyönyörű nyári éjszaka, a jó zenét, kitűnő büffet és a mindenekfelett nagyszerű bográcsból szervizolt halászlét. Zajos kacagásra adott alkalmat a sok élmés ajándék-tárgy kisorsolása. A kiváló jó rendezés a Wizo vezetőségének érdeme, de nagyban hozzájárult a sikerhez a Young-Wizo kékkék pettyes ruhákba öltözött leánygárdája.

Iskolaszolgaházmester, aki a villany-és vízvezeték szerelése és karbantartásához ért, gyermektelen házaspár, felvételt kérvényez augusztus 1-re. Jelentkezni délután 5-7 között Cal Regele Ferdinand 52. szám alatti iskolában az igazgatónál.

A petrosényi Wizo-csoport a cionista helyi csoporttal és az ifjusági szervezetekkel közösen helyiséget bérelt egy otthon részére és reméli, hogy így intenzívebb kulturális munkát fog végezhetni és több kisebb rendezvénnyel is fokozhatja bevételeit.

Az Athenaeum 60 lejes regényeinek legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse”. A háború utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmulatságosabb, legelevenebb, legmaibb alkotása ez a regény. A botcsinálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett, utánvétellel.

Pályázat

A chisineu-crisi (Arad megye) izr. hitközség egy tanerős elemi iskolájába fiatal, román oklevéllel rendelkező tanítónőt keres, aki teljesen perfekt a román nyelven. A héber élőnyelv tani tása előnyben. Fizetés havi 2500 lej. Ajánlatokat okmányokkal és fényképpel f. é. augusztus 1-ig adhatók be.

Izr. hitközség elnöksége Chisineu-Cris.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A gazdasági válság óriási méretű fokozódása miatt újabb katasztrofális kitörésektől lehet tartani Németországban

(Elsődali cikkünk folytatása)

ahhoz, hogy egyetlen keresztény ember is ne borzadállyal vegye azokat tudomásul.

Göbbels áruása

A News Chronicle közli, hogy a június 30-i összeesküvés sikere esetén a rohamosztagos puccsisták meghagyták volna Hitlert kancellárnak, Schleicher tábornok lett volna az alkancellár, Röhm főparancsnokot jelölték hadügyminiszternek és Brüning volt kancellárt is miniszternek szemelték ki, anélkül, hogy előzetesen beleegyezését kérték volna.

Azt tervezték, hogy a birodalmi hadsereg hivatasos haderő legyen, a barna hadsereg pedig katonai szervezet, rövid szolgálati idővel, amelynek az let volna a feladata, hogy az unjoncokat kiképezze.

Schleicher Röhmrel az a félelem terelte egy táborba, hogy Hitler kancellár Föbrentropnak vezető szerepet szánt s ebben mind a ketten a maguk háttérbeszörítését látták. Az összeesküvők kezdetben biztosra vették hogy Göbbels propagandaminiszter az ő emberük, be is avaták minden tervükbe, de Göbbels ugyszólván az utolsó percben elárulta őket Hitlernek és Göringnek. Így történt, hogy jöllehet Göbbels a nemzeti szocialista mozgalom radikális szárnyának vezére, neki megkegyelmezett Hitler.

A kivégzések borzalmai

Egy borzalmas kivégzés részleteiről szivárgott ki a következő legenda. E W. v. der neví rohamosztagos vezetőt már a falhoz állították, letépték róla kabátját, a következő pillanatban szemben állt vele hat acélszakos katoná, akiknek halálfeje van festve acélszakjukra. A katonák felémelték fegyvereiket, mikor az első emellett folyosóról a vészbírósg egyik tagja lekialtott az udvarra:

— Halt! Ne löjjetek agyon, vezessétek fel!

Az eszméletlenségig meggyötört emberben felpislákolott egy reménység. Warder az hitte, hogy nem fogják kivégezni. A bíróság azonban azért hivatta fel a fal mellől, mert bizonyos személyekről akarta még kihallgani. Órákig faggatták, hogy fontos adatokat megtudjanak róle. Az idegileg meggyötört félőrült ember egy szót sem tudott kiejteni. Kétórás idegtortúra után levezették az udvarra, újból fal mellé állították, a következő pillanatban felesatant a sortüz és Warder rohamosztagos vezető véresen összeomlott.

A német cseka

A Neues Wiener Tagblatt szerint a berlini állami titkosrendőrség a június 30-án és július elsőjén agyonlőtt személyeket elégettette. A hamvvedreket tegnap ismeretlen helyen elföldelték.

A legújabb hírek szerint a német rohamosztagos átszervezése folyamatban van. Az átszervezéssel Daluge rendőrtábornokot bízták meg ugyanakkor, amikor Lutze Vikort állította Hitler a rohamosztagosok élére.

Daluge rendőrtábornok megbízatása az SS átszervezésére szól, hír szerint azonban a terv az, hogy a megmaradó rohamosztagosalakulatokat beolvasszák az SS alakulatokba.

Az SS létszámát ezzel kapcsolatban háromszázezer főre emelik és ez lesz a német cseka. Az új SS a titkos államrendőrség végrehajói szerve lesz.

A német gazdasági helyzetről ma már egészen konkrét, komoly pesszimista hírek érkeztek a párizsi tőzsdére. A birodalmi kormány gazdasági minisztériumát a legkülönbözőbb és legfantasztikusabb kérelmekkel árasztják el a júliusi puccs óta, de már előzőleg is.

Gyárigazgatók, földbirtokosok, exportörök, nagykereskedők és kereskedő cégek könyörögnek azonnali pénzübeli segítségért, másrészt azért, hogy engedélyt kapjanak a feleslegessé vált munkások elbocsátására, miután a kormány az elmúlt hetekben és főleg tavasz óta rendeltőleg kényszerítette a gyárosokat, hogy munkanélülteket alkalmazzanak.

A hírek szerint chemnitz-i és breslauer gyárigazgatókat internáló táborba szállították, mert a kormány engedély nélkül elbocsátott munkásokat.

A márka sorsa mellett két óriási változat megrendülése a legkomolyabb gondja a német gazdasági köröknek, mert a két változat deficitjét kénytelenek lesznek egy újabb állami kölcsönrel eltüntetni, ami a tömegelkeseredést fokozná. Még több német gazdasági bajról tud a párizsi tőzsdé.

A német textilipar teljesen megdőnt.

A tavasszal indított munkáskampány idején a kormány óriási munkásruhamegrendelést adott a gyáraknak, amelyek nagy tökéket fektettek be, gépeket vásároltak nyersanyagoktól vetek, most azonban a kormány minden indokolás nélkül lemondotta az óriási rendelést.

Agrárszempontból is súlyos a helyzet. Aratás idején, június 15-i hivatalos jelentés szerint kétszázharmincezerrel emelkedett az agrármunkanélültek száma.

A telepítési akció elsikkadt, az agrárpolitikát teljesen a keletporoszországi nagybirtok szempontra szorították és a birtokok deficitjének fedezése rengeteg állami pénzt emészt fel.

Nemhivatalos jelentés szerint négyszázötvenre kértek munkanélküli segílyt az

agrármunkások közül.

A Paris Soir szenzációs formában közli, hogy Németországban a nyersanyagkészlet felhalmozása óriási méreteket öltött. A német nagyiparosok biztosra veszik a márka zuhanását a következő napokban. Eppen ezért az ólom-, cink-, nikkel- és vas papírok eltűntek a forgalomból a berlini piacon.

Most érkezett utasok szerint különböző kávéházakban dühöng a zugtőzsdéforgalom, még a Göring-féle titkos rendőrség legnagyobb figyelmére ellenére.

A gazdasági válság ilyen nagyméretű fokozódása miatt újabb katasztrofális kitörésektől lehet tartani a német politikai helyzetben.

Miután a német lapok semmiféle hírt nem adnak, a pánikhangulatban élő közönség valóságos megrohanja az újságáruskioszkokat külföldi lapokért. Legutóbb betiltották a Baseler National Zeitung és a Neue Züricher Zeitung árusítási jogát.

A Vatikán a Saar-kérdésben is Németország ellen fordul.

Párizs, július 7. A katolikus lakosság körében nagy lett a felháborodás Hitler ellen és a katolikus nép tudni sem akar róla, hogy a Saar-tartomány visszakerüljön a német birodalomhoz. A szentszék hivatalos lapjában, az Osservatore Romanóban legutóbbi cikk jelent meg, amely azt mutatja, hogy a Saar-terület katolikus lelkeskedő pap sága hiveinek körében hangulatot teremt amellott, hogy a Saar-tartomány maradjon a Népszövetség kormányzása alatt.

Anatolia stratégiailag fontos pontjairól ellávolíjják a tizszázalékon felüli kisebbségi lakosságot

Athén, július 7. A szaloniki lapok sztabuli jelentései szerint a Dardanelák zónájának katonai parancsnoka utasította a parti övenlakó nem-muzulmán lakosságot, hogy nyolc napon belül hagyják el a zóna területét és költözzenek át Törökország más pontjaira. A szorosokon a jövőben csak nappal engedélyezik az áthajózást. Az idegen hajókat török kísérő hajók követik.

Anatolia stratégiailag fontos pontjain, valamint Keletráciában a közigazgatási hatóságok rendelték el kitelepítő intézkedéseket. Ezekben a kerületekben a kisebbségek száma a tizszázalékon nem haladhatja meg és a százelékszám felül eső kisebbségieknek át kell telepedniök a török kormány által kijelölendő más vidékekre.

Averescu marsall kirohanása a Le Temps ellen a „májusi kaland” miatt

Bucuresti-Bukarest, július 7. Az Indreptarea mai száma cikkét közöl Averescu marsall tollából, amely a májusi politikai válsággal foglalkozik. A marsall leszögezi, hogy a Le Temps, amely azt állította, hogy a májusi válság Romániát majdnem nacionalista kaland áldoztává tette, nemesak téves, hanem rosszakaratu információk szerint bírálja el a romániai állapotokat. A marsall kijelenti, hogy egyik

román lap valószínűleg ugyanazon forrás alapján foglalkozott a válsággal de mikor felelősségre vonták közönséges rágalmazás miatt a törvényszék előtt, ahelyett, hogy bizonyítékokkal szolgált volna, meghátrált és a tárgyalás elnapolását kérte. A marsall erős kritikát mond a francia lapról és hangsúlyozta, hogy semmiféle kalandról nem volt szó.

Zsíros, pattanásos arcbőrhez puder helyett

kénpunder

Megszünteti az arc mitesszereit.

Reinhardt megválí a salzburgi játékok vezetésétől

Hír szerint elkedvetlenedett és jövőre Svájcba rendez

Bécs, július 7. Nagyon jól informált bécsi körökben ma dében az a hír terjedt, hogy a salzburgi ünnepi játékok vezetésére és Reinhardt Miksa közölte, mely ellenlétek támadtak, amelyek arra fognak vezetni, hogy hogy Reinhardt kilép az ünnepi játékokat irányító társaságból. Ebben az évben a salzburgi ünnepi játékokon még színrekerül a Faust és a Jedermann, ezzel azonban Reinhardt salzburgi tevékenysége be is fejeződött. A jövőévi ünnepi játékokon már a Burgszínház személyzete fog Salzburgban játszani és ezzel a salzburgi ünnepi játékok vezetőségének régi óhaja megy teljesedésbe, mert az Operaház mellett a Burgszínház, mint az osztrák művészet reprezentatív színháza, fog szerepelni.

Miután Reinhardt főleg az utolsó évek rossz tapasztalatai után elkedvetlenedett, előrelátható, hogy a jövő évi ünnepi játékok vezetésében már nem vesz részt.

Reinhardt már összeköttesbe lépett a svájci hatóságokkal, amelyek természetesen a legnagyobb örömmel fogadták és rendelkezésére bocsátották Svájc bármely helyét, hogy a jövő évtől kezdve ott rendezze meg ünnepi játékeit. Valószínűnek tartják, hogy Reinhardt a Lugano melletti Treveno-kastélyt fogja kiválasztani és a jövő évtől kezdve ott fogja rendezni híres ünnepi színelőadásait.

Halálra ítélték a berlini afgán követ gyilkosát

Berlin, július 7. A bíróság halálos ítéletet mondott ki a berlini afgán követ gyilkosa bünperében. A követet az elmúlt júniusában Berlinben egy afgán származású mérnökhalgató politikai okokból ölte meg.

Arizonában végrehajtották az első gázkivégzést

Newyork, július 7. Arizonában végrehajtották az első gázkivégzéseket. Két halálraíteltet végeztek ki ciángázzal. Orvosi megállapítás szerint egyiküknél a halál három, a másiknál két perc alatt állott be.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Irodalom, Új, Strada Baran L. Fog. E. Telefon: 8-77.

Cenzurat

Taxa post. plátite in No. 224713-

10. Telefon Havonta 12 évre 600, e földre: Havatón 12. c. detések díj KELET" az usidóság es keink után rás megjel

A Harn junius

Megerős

Berlin, júli felborulásáva telefoncenzur Németország helyzet reall rülhessenek szolgálat nag élő külföldi munkájára a kockázatásávi ki a német tudósításokat.

A cenzura ban ma már galomba, hog Hitler val A kancellár végiai hajón pontos dátum Több sváje ler bizámasa a kancellár Atól tartans ni a hadsere lyásának uja egy olyan be véglegesen t zetine.

A Daily I kell dölnie, n oszaggokkal a lejarta után, ják, hogy a létszámú kat metországban zeközi atmo ését. Újabb beri szocialista re az oranienbu zetői látták tagok tagjai nyek folyán ternáló tábor

A bécsi R szerini Theo szocialista pá tartóztatva t tával együtt van Hoffer, párt elnöke ből megszökő. Tegnapi Kar nemzeti szo szágból jött dinamitör

A Chicago a szenzációs